

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Fakulta tělesné kultury

ANALÝZA OBSAHU KONCEPCE STÁTNÍ PODPORY SPORTU V ČESKÉ
REPUBLICCE VE VZTAHU K POHYBOVÉ REKREACI OBYVATEL ČR NA
ÚROVNI OBCÍ S POČTEM OBYVATEL 5-10 TISÍC

Diplomová práce

(magisterská)

Autor: Bc. Pavla Halásková, Rekreatologie

Vedoucí práce: Mgr. Jana Vašíčková PhD.

Olomouc 2012

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Bc.Pavla Halásková

Název diplomové práce: Analýza obsahu koncepce státní podpory sportu v České Republice ve vztahu k pohybové rekreaci obyvatel ČR na úrovni obcí s počtem obyvatel 5-10 tisíc

Pracoviště: Katedra rekreologie, FTK Univerzity Palackého Olomouc

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jana Vašíčková PhD.

Rok obhajoby diplomové práce: 2013

Abstrakt: Diplomová práce se zabývá aktuálními problémy soudobé společnosti ve smyslu zachování zdraví občanů České Republiky. Hodnotí obec Nové Město nad Metují z hlediska způsobu podpory péče o zdraví, respektive provozování pohybových aktivit, ovlivňujících pozitivně zdraví občanů. Analyzuje koncepční materiály zabývajícími se sportem a jejich aplikaci v praxi. Nástrojem hodnocení je evropská směrnice pro zlepšování infrastruktur pro volnočasovou pohybovou aktivitu v místních podmínkách, která je metodickým výstupem projektu IMPALA. Při zjištění nedostatků navrhuji první kroky k nápravě.

Klíčová slova: municipalita, zdraví, infrastruktura, pohybová aktivita, strategie

Tato práce vznikla v rámci projektu Posílení odborného potenciálu výzkumných týmů v oblasti podpory pohybové aktivity na Univerzitě Palackého (CZ.1.07/2.3.00/20.0171)

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Bibliographical identification

Author's first name and surname: Bc. Pavla Halásková

Title of the master thesis: Analysis of the content of state sport support in the Czech Republic in relation to physical recreation of the Czech population in municipalities with a population of 5-10 thousands.

Department: Department of Recreology, FTK of Palacký University in Olomouc

Supervisor: Mgr. Jana Vašíčková PhD.

The year of presentation: 2013

Abstract: The thesis is focused on current problems of our society in a way of health promotion of Czech citizens. The town Nové Město nad Metují is assessed in respect of way of support health care, more precisely practising physical activities, which have positive effect on health of its inhabitants. It analyses strategic documents for sport and its application in practice. As a tool of assesment served Proposed European Guidelines – Improving Infrastructures for Leisure-Time Physical Activity in the Local Area, which is the product of the project IMPALA. If there are some imperfections, I will propose first steps to improve.

Keywords: municipality, health, infrastructure, physical activity, strategy

This paper was supported by the ECOP project „Strengthening scientific potential of the research teams in promoting physical activity at Palacky University“ reg. No. CZ.1.07/2.3.00/20.0171. I agree this paper to be lent within the library service.

INVESTMENTS IN EDUCATION DEVELOPMENT

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Jany Vašíčkové PhD., uvedla jsem všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne: 18.11..2012

.....

Děkuji Mgr. Janě Vašíčkové PhD. za pomoc a cenné rady, které mi poskytla při zpracování diplomové práce. Dále děkuji Mgr. Václavu Kupkovi z MÚ v Novém Městě nad Metují za poskytnutí infomací a dokumentů, jež byly klíčovými pro vypracování diplomové práce.

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Přehled poznatků	9
2.1	Význam pohybové aktivity ve společnosti	9
2.1.1	Životní styl a kvalita života	9
2.1.2	Zdraví	12
2.1.3	Tělesná kultura	22
2.1.4	Koncepce sportu na úrovni EU	27
2.2	Město Nové Město nad Metují z hlediska rekreačního potenciálu.....	30
2.2.1	Geografie.....	30
2.2.2	Demografie	32
3	Cíle a úkoly	34
4	Metodika.....	36
5	Výsledky.....	38
5.1	Koncepce státní podpory sportu v ČR se zaměřením na sport pro všechny	38
5.2	Kritéria dobré praxe.....	41
5.2.1	Politika	41
5.2.2	Plánování.....	56
5.2.3	Financování	66
5.3	Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami.....	70
6	Diskuse	71
7	Závěry	73
8	Doporučení.....	74
9	Souhrn.....	79
10	Summary	80
11	Referenční seznam:	81
12	Přílohy	83

1 Úvod

Lidské priority. Především záleží na věku. Pokud se budeme dotazovat teenagera na jeho priority v životě, možná nám řekne, že na prvním místě je láska, nebo peníze či v lepším případě vzdělání. Pokud se zeptáme člověka ve středním věku, patrně řekne rodina, jistota zaměstnání nebo bydlení. Pokud se zeptáme seniora, pak rozhodně na prvním místě uvede zdraví. Proč dojde na „zdraví“ až v pozdním věku? Proč pro nás není důležité již od dětství. Asi proto, že dítě většinou problémy se zdravím nepocituje, je pro něho samozřejmostí, kterou se nemusí zabývat. Když si lidé popřejí k narozeninám, jmenují na prvním místě právě zdraví, a tak by to mělo být i v životě. Mnoho lidí problém zdraví podceňuje a krátí si délku kvalitního života.

Vraťme se v úvahách na začátek. Co je pro člověka přirozené? Co bylo od pradávna přirozenou součástí jeho života. Už od pravěku to byl hlavně pohyb. Ten byl klíčem k přežití. Kolik pohybu měli lidé tenkrát a kolik ho mají dnes? Může tato skutečnost nějak ovlivnit zdraví dnešního člověka? Pokud pohyb není přirozenou součástí našeho života, měly bychom ho zařazovat systematicky. Ideálně využít k provozování pohybové aktivity našeho volného času, za předpokladu využití vhodných podmínek a prostředků. Ovšem každý máme jinou představu o pohybové aktivitě (lišíme se věkem, pohlavím, zdravotním stavem) a s tím také souvisí odhodlání ji realizovat.

Současný zdravotní stav populace má zhoršující se tendenci. Životní úroveň obyvatel naší země se mění k lepšímu a díky tomu se náš život stává konzumním. Jinak řečeno: lidé mají více finančních prostředků, kterými se snaží uspokojit své potřeby, a proto více nakupují potraviny, spotřební zboží, elektroniku, dopřávají si jízdu vlastním autem, atd. Často se k tomu ještě přidá sedavé zaměstnání, protože na vše

jsou dnes stroje. Neboli, kdo dnes půjde okopávat zeleninu na poli, kdo bude chodit na poštu nebo do banky, když si vše může vyřídit přes internet či dokonce nechat dovézt až do domu? Pokrok s sebou nese řadu negativních zdravotních dopadů na člověka. Ale i s tím se lidé naučili vypořádat. Jíte příliš sladké a kazí se vám zuby? Stačí si koupit vhodný zubní kartáček a pastu a je po problému. Nebo vás snad trápí nějaké to kilo navíc? Dejte si před jídlem pár tabletek a váhový úbytek je zaručen. Máte problémy se zažíváním? Proč hned upravovat stravu, opět vítězí pilulka. Ale co nám reklama předepíše na zvýšený krevní tlak, obezitu, cukrovku, migrény, chronickou únavu, deprese apod. Tady nezbývá než navštívit lékaře. Proč to nechat dojít tak daleko? Copak nás nikdo včas a dostatečně neinformoval, jak se svým zdravím zacházet? Jak si ho udržet? Otázkou zůstává, jestli tento úkol přisuzovat především rodině (primární sociální skupině) nebo škole (organizaci zřizované státem)? Obě instituce mají svůj zásadní podíl na formování postoje k vlastnímu zdraví a k odpovědnosti za něj.

Odpovědnost za zdraví svých občanů nese především stát. Lidé do něj vkládají finanční prostředky a očekávají, že se jim určitým způsobem vrátí. Stát by měl o své občany pečovat, je v jeho zájmu mít dostatek pracujících občanů platících daně. Podmínkou dobře a dlouho pracujících občanů je jejich dobré zdraví. A jak tento systém funguje v praxi? Práce se zabývá posouzením vztahu občan – obec z hlediska vhodných podmínek pro péči o své zdraví, respektive podmínek k provozování vhodných pohybových aktivit, ovlivňujících pozitivně naše zdraví.

Motto: „Když chybí zdraví, moudrost je bezradná, síla je neschopná boje, bohatství je bezcenné a důvtip bezmocný.“ (Herakleitos z Efezu)

2 Přehled poznatků

2.1 Význam pohybové aktivity ve společnosti

2.1.1 Životní styl a kvalita života

Životní styl nebo také způsob je v současné společnosti hojně používaným pojmem. Rozdíl mezi stylem a způsobem je v počtu osob, kterých se týká. „Životní způsob vyjadřuje souhrn, strukturu a dynamiku všech životních činností členů skupiny (třídy nebo populace). Jsou v něm zahrnuty všechny sféry a způsoby lidské aktivity, stejně jako podmínky jejich realizace, vztahů lidí ve společnosti a jejich individuální proměnlivost“ (Hodaň, 2008, 84). Budeme-li se zabývat jednotlivcem, pak hovoříme o jeho životním stylu. Tady by měla fungovat vazba mezi společenskou či skupinovou normou, ideálem a skutečností. K formování životního stylu dochází na základě systému společenských hodnot. Klade-li společnost důraz na životní pohodu a zdraví, pak právě to je základním kamenem pro tvorbu životního stylu každého člena. S tímto fenoménem lze pak patřičně nakládat a společnost cíleně formovat správným směrem. „Aniž si to člověk uvědomuje, jeho životní styl se postupně, dlouhodobě, neuvědoměle a spontánně vytváří a ve své základní podobě je výsledkem vztahu realizovaných sociálních rolí a prostředí, ve kterém člověk žije“ (Hodaň, 2008, 93). Člověk je bytostí inteligentní se schopností řídit svůj život, snaží se změnit svůj životní styl tak, aby byl kvalitní. „Za vlastní kvalitu si zodpovídá každý sám – kvalita konkrétní činnosti člověka se musí odvíjet z kvality jeho samotného“ (Hodaň, 2008, 94).

Ukazatele kvality života podle Hodaň (2008) jsou:

- Životní prostředí
- Zdraví a nemoc

- Bydlení a rekreace
- Mezilidské vztahy
- Volný čas
- Sociální a technický charakter práce
- Možnost podílet se na řízení
- Osobní a kolektivní bezpečnost
- Sociální jistota
- Občanské svobody

To co, bezprostředně kvalitu života a životní styl ovlivňuje a definuje, jsou podle Hodaně (2008) životní podmínky:

- Přírodní prostředí (geografický a ekologický rozměr)
- Genetický a demografický základ populace
- Stupeň technického rozvoje společnosti
- Systém sociálních, ekonomických a politických vztahů
- Bohatství společnosti (rozdělení chudoby a bohatství)
- Světový názor a náboženství (ideologie)
- Úroveň sociálně patologických jevů

„Životní styl je charakterizován jako soustava činností ve všech sférách života, jako tvorba a způsob uspokojování životních potřeb, soustava všech sociálních a životních vztahů a systém všech životních hodnot a idejí, podmiňující jednotlivé činnosti.“ (Hodaň, 2008, 96). Další hodnotnou a přece odlišnou definici uvádí Slepíčková (2005,41): „Životní styl lze charakterizovat jako paletu prakticky všech lidských aktivit od myšlení, přes chování až po jednání a takové, které zaujímají v životě

trvalejší místo, většinou se opakují, jsou typické a předvídatelné. Nejčastěji se posuzuje podle názorů, postojů a chování“.

Životní styl tedy pokrývá celý náš život a rozhoduje o jeho kvalitě a i o kvalitě nás samých. Za optimální životní styl lze považovat ten, který umožňuje uspokojení všech našich potřeb. Životní styl se vytváří v průběhu života na základě interakce s okolím – výchova, sociální prostředí, ekonomické podmínky, kulturní zvyklosti, a jiné.

Životní styl a pohyb

Do chování člověka se většinou promítá vnitřní motivace a hodnotová orientace. Postoje a názory jedince mohou být v rozporu s jeho chováním. Mnoho lidí ví a ztotožňuje se s názorem, že sport má pozitivní účinky na lidské zdraví, ale ne všichni jej budou proto provozovat. Pohyb byl a měl by být hlavní činností člověka. Z vývojového hlediska člověk většinu času trávil obstaráváním obživy – tedy lovem a sběrem. „Potřebě uhájit holou biologickou existenci odpovídaly i složitě propojené neurohumorální regulace životně důležitých funkcí. Jejich cílem byla mobilizace energie a její rychlý transport do těch orgánů, které byly z hlediska biologické existence člověka limitující“ (Stejskal, 2004,11). „Doba a životní podmínky se změnila na základě technické vyspělosti a konzumního chování. Právě proto se velmi významnou oblastí životního stylu stávají objem, obsah, intenzita a frekvence pohybových činností, které jsou jedním z nejdůležitějších předpokladů zdatnosti, výkonnosti a zdraví člověka“ (Hodaň, 2008).

Ačkoliv Hodaň (2008) uvádí, že rozlišovat životní styl pomocí přívlastků na: venkovský, nezdravý, americký, konzumní apod., není vhodné, je s oblibou zmiňován tzv. sedavý životní styl. Omezená pohybová aktivita v zaměstnání se přenáší mnohdy i

do volného času. Psychické napětí a nedostatek pohybu ještě více snižuje aktivitu člověka a ten je ochoten pouze pasivně přijímat (televize, počítač, apod.) Ale i sedavý životní styl má svůj opak – aktivní životní styl je tedy opak pasivního. Aktivní můžeme chápat jako činný nebo činorodý. Mluvíme tak o člověku, který vyhledává nové činnosti nebo pravidelně provozuje stávající. Aktivní může znamenat také pozitivní. Provozuje činnosti, jež mají pozitivní dopad na člověka. Jež mu prospívají a rozvíjejí jeho osobnost. Tento životní styl je v současnosti propagován především u sociální skupiny seniorů, neboť právě tato skupina lidí se, podle výsledků Světové zdravotnické organizace (2012), dožívá stále vyššího průměrného věku. A právě proto je třeba, aby se prodlužovala společně s věkem i kvalita jejich života.

Životní styl je něco, co můžeme ovlivňovat, měnit v případě, že nejsme spokojeni s některou z jeho součástí. Jak životní styl změnit zjistíme, když nalezneme důvod změny. A pokud se nám to podaří, tak už potřebujeme jen silné odhodlání a pevnou vůli.

2.1.2 Zdraví

„... zdraví není stav, ale proces, na němž se významně podílí jeho nositel“ (Hodaň, 2008, 154). Obecně se problémem zdraví zabývá medicína a následně zdravotnictví jako organizace. Ovšem zdravotnictví se zabývá terapií, tedy nápravou již vzniklých zdravotních problémů. Prevence (tvorba zdraví) je záležitostí samotného člověka. Medicína je obor, jež dal lidem pochopit zákonitosti a fungování lidského těla. Člověk znalý těchto principů, pak je schopen přizpůsobit své jednání tak, aby tělu prospíval (budoval zdraví), neboli, své zdraví nezhoršoval.

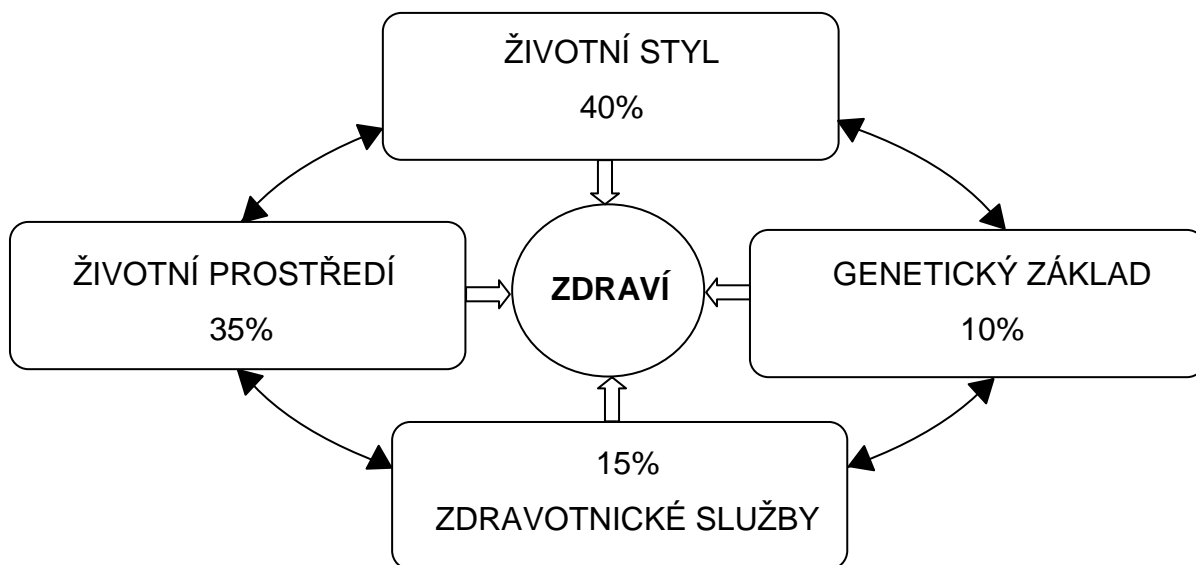
„Jsem zdrav = nejsem nemocen“. Toto tvrzení má svá úskalí. Mladí lidé takto uvažují. Zdraví bývá příznačně spojováno s mládím. Zdraví se narodí a proces stárnutí společně s dopady jejich jednání se na mladém organismu nemusí dlouhodobě projevit, přesto však k zásadním změnám v těle dochází. Běh času ovlivnit nelze, ale jednání ano. Pokud se lidé chovají zodpovědně a v zájmu zdraví dávají přednost činnostem, které jej pozitivně ovlivňují (dostatek pohybu, zdravá strava, relaxace), mohou zdraví zlepšovat. Opačný způsob jednání může způsobit předčasné stárnutí organismu nebo vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj nemoci.

Nabízí se ještě opačné tvrzení: „Nejsem zdrav = jsem nemocen“. Mnoho lidí se v momentě, kdy nejsou zdraví, obrací na zdravotnickou organizaci. Tento přístup má spotřebitelský charakter a odpovídá filozofii konzumní společnosti.

Tři dimenze pojmu zdraví

Podle Světové zdravotnické organizace (World Health Organisation) (2012) je zdraví stav tělesného, psychického a sociálního blaha (pohody), vnímaný na základě subjektivního pocitu a pokrývá celou osobnost člověka. Ovšem podle Hodaně (2008) to není stav, ale proces tvorby zdraví, jeho posilování či podpora.

Tři složky rozlišuje i Holčík (2010,14) a definuje je takto: „Duševní zdraví zahrnuje i emocionální zdraví, vztahuje se k intelektuálním schopnostem a k subjektivnímu hodnocení vlastního zdravotního stavu. Tělesné zdraví se obvykle dává do souvislosti s nepřítomností nemoci nebo vady. Znamená udržení fyziologických funkcí orgánů, biologickou integritu jedince jako celku a nenarušenost tělesných funkcí. Sociální zdraví se týká schopnosti navazovat sociální kontakty, rozvíjet uspokojivé mezilidské vztahy a zvládat sociální role“.

Obrázek 1 Základní determinanty zdraví a jejich vliv na zdraví (Zdroj:Holčík (2010))

„Jakkoli je nesporné, že je žádoucí investovat do dalšího rozvoje zdravotnických služeb, zlepšovat jejich dostupnost i kvalitu, je současně nepochybné, že zdraví vzniká a rozvíjí se v rodinách, školách a na pracovištích a že je v zásadní míře podmíněno sociálně ekonomickou a kulturní situací lidí“ (Holčík, 2003, 34). Zdraví hraje důležitou roli ve společnosti. Zdravý člověk je pro společnost prospěšnější – vyšší pracovní výkonnost, efektivita práce, malá pracovní absence, rychlejší rekonvalescence, nízká konfliktnost. Takoví lidé mají pozitivní přínos pro ekonomiku státu. A ten by je měl za tyto hodnoty náležitě odměňovat. Ta vláda a celá společnost, která stojí o to, aby obyvatelé byli zdraví, jim pomáhá pochopit hodnotu zdraví, usnadňuje jim zdravou volbu životního způsobu a poskytuje jim potřebné informace.

Důležitým pojmem v oblasti lidského zdraví a zdraví ve společnosti je zdravotní gramotnost. Jen člověk, který je schopen získat, interpretovat a rozumět základním zdravotnickým informacím a službám, a dovede je využít ke zlepšení zdraví, má v naší

společnosti šanci obstát. „Zdravotní gramotnost je schopnost přijímat správná rozhodnutí mající vztah ke zdraví v kontextu každodenního života – doma, ve společnosti, na pracovišti, ve zdravotnických zařízeních, v obchodě i politice“ (Holčík, 2010, 154). Význam zdravotní gramotnosti narůstá v Evropě i ve světě a stává se nepostradatelným nástojem tzv. zdravé společnosti.

Zdraví ve společnosti

Zdravá společnost se podle Holčíka (2010) vyznačuje:

- Vysokou střední délka života a stárnutím populace
- Rychle se rozvíjejícím zdravotním systémem
- Rostoucím podílem soukromého sektoru ve službách a výrobě souvisejícím se zdravím
- Zdraví a zdravotní péče je důležitým tématem diskuze veřejnosti a politiků
- Zdraví je důležitým životním cílem
- Zdraví a zdravotní péče je právem občanů

„Rozvoj zdravotní gramotnosti zvyšuje celkovou úroveň zdravotního stavu populace. Systém zahrnuje nejen zdravotnictví, ale všechny další zdravotní aktivity v ostatních **rezortech, organizacích, institucích a v dalších sociálních skupinách, např. v rodinách.** Zdravotní gramotnost by se měla stát součástí výchovy dětí“ (Holčík, 2010, 147).

Podpora zdraví (Health promotion) je mnohotvárný souhrn ideí, metod a aktivit. Podpora zdraví se začala formovat již během 19. a 20. století, kdy rozvoj společnosti a infrastruktury započal prevenci zdravotních obtíží. Nejvíce však tento pojem rozšířila Světová zdravotnická organizace (World Health Organization) dále jen SZO, která ji

označila jako jednu z hlavních metod v programu *Zdraví pro všechny do roku 2000*. SZO byla založena dne 7. Dubna 1948, který je každoročně připomínán jako Světový den zdraví. Je specializovanou organizací v rámci soustavy OSN. Má vlastní vedení, členství a rozpočet. SZO je řídicím a koordinačním orgánem pro mezinárodní spolupráci v péči o zdraví. Má obdobné postavení v OSN jako Mezinárodní dětský fond (UNICEF), Mezinárodní organizace pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) atd. Cílem SZO je dosažení co nejvyšší možné úrovně zdraví pro všechny lidi na celém světě. SZO považuje právo na zdraví za jedno ze základních práv každého člověka bez rozdílu rasy, náboženství, politického přesvědčení, hospodářského nebo sociálního postavení. Podle SZO jsou vlády odpovědné za zdraví občanů, jehož může být dosaženo jedině zajištěním přiměřených zdravotnických a sociálních opatření.

Nejvýznamnějším dokumentem pro *Podporu zdraví* byla *Ottawská charta* přijatá na mezinárodní konferenci v roce 1986. „Jde o proces umožňující lidem posílit vliv na svůj vlastní život a na zlepšení svého zdraví. Zahrnuje spíše populaci jako celek v kontextu jejího každodenního života, než jen osoby vystavené zvýšenému riziku určitého onemocnění“ (Holčík, 2010, 120).

Základní poslání Podpory zdraví podle Holčíka (2010) spočívá v:

- Pomoci lidem usnadnit jim správnou volbu zdravého životního stylu
- Pomoci politikům a organizátorům přijmout a podpořit taková rozhodnutí, která vedou ke zdraví
- Ve snaze zvýšit zájem lidí o zdraví, v posílení odpovědnosti za zvládnutí zdravotních problémů a v rozšíření podílu veřejnosti na zdravotní péči

Dílní programy pro podporu zdraví na evropské úrovni:

Program *CINDI* (Countrywide Integrated Noncommunicable Diseases Intervention Programme). Vychází z potřeby pomoci aktivitě veřejnosti v oblasti životního stylu a vytváření zdravých životních podmínek. Program se týká některých chronických neinfekčních nemocí (kardiovaskulární choroby, nádory, cukrovka, duševní nemoci, chronické nemoci dýchacího systému a úrazy) a zdravotně rizikových faktorů. Hlavní pozornost je věnována kouření, nezdravé výživě, alkoholismu, sedavému způsobu života a psychosociálnímu stresu.

Program *Zdravá města* (Healthy Cities) je zaměřen na pozitivní motivaci jak politického vedení měst, tak veřejného mínění občanů. V několika desítkách evropských měst zapojených do programu byly formulovány zdravotní priority, přijaty projekty úpravy infrastruktury a získána politická i ekonomická podpora pro řešení lokálních zdravotních problémů.

Program *Zdravá škola* (Healthy School) se zdaleka netýká jen osnov nebo zdravotní výchovy. Vychází ze skutečnosti, že škola hraje významnou roli jak v rozvoji osobnosti, tak i formování systému hodnot a v neposlední řadě i při vytváření a volbě životního stylu. V podstatě jde o široce pojímanou výchovu odpovědných občanů, kteří si zdraví váží a chtějí i dovedou pro ně něco udělat.

V souvislosti s novými programovými iniciativami na úseku prevence a hygieny se vytvářejí a zavádějí i další projekty, např. zdravá rodina, Zdravý podnik, Zdravý region.

Zdravotní stav obyvatel České Republiky

„Všeobecně se připouští, že zdraví lze jen s obtížemi definovat a měřit. Snadnější je to s nemocemi. Úroveň zdraví obyvatelstva je proto obvykle vyjadřována mírami „negativního zdraví“, tzn. nemocností a úmrtností“ (Holčík, 2003,20).

„Vývoj zdravotního stavu v roce 2010 nezaznamenal žádný výrazně nepříznivý moment. Pokračoval dlouhodobý rostoucí trend výskytu tzv. civilizačních chorob“ (ÚZIS, 2011, 22). „Neochota nebo neschopnost dlouhodobě udržet životní styl adekvátní biologické výbavě člověka je hlavní příčina nekontrolovatelného šíření civilizačních onemocnění“ (Stejskal, 2004,13). Lidský organismus se za těch padesát tisíc let změnil jen velmi málo, respektive došlo k obrovskému rozvoji mozkové kůry, ale základní životní funkce zůstaly zachovány. „Disproporce mezi statisíce let starým systémem řízení životně důležitých funkcí a životním stylem člověka vede k některým zdravotním poruchám, které po čase vyúsťují do řady onemocnění, která často nazýváme „civilizační“ pro jejich spojitost s jistým komfortem, který život v moderní společnosti na vysokém stupni technického rozvoje poskytuje“ (Stejskal, 2004, 11).

Civilizační choroby neboli hromadná neinfekční onemocnění

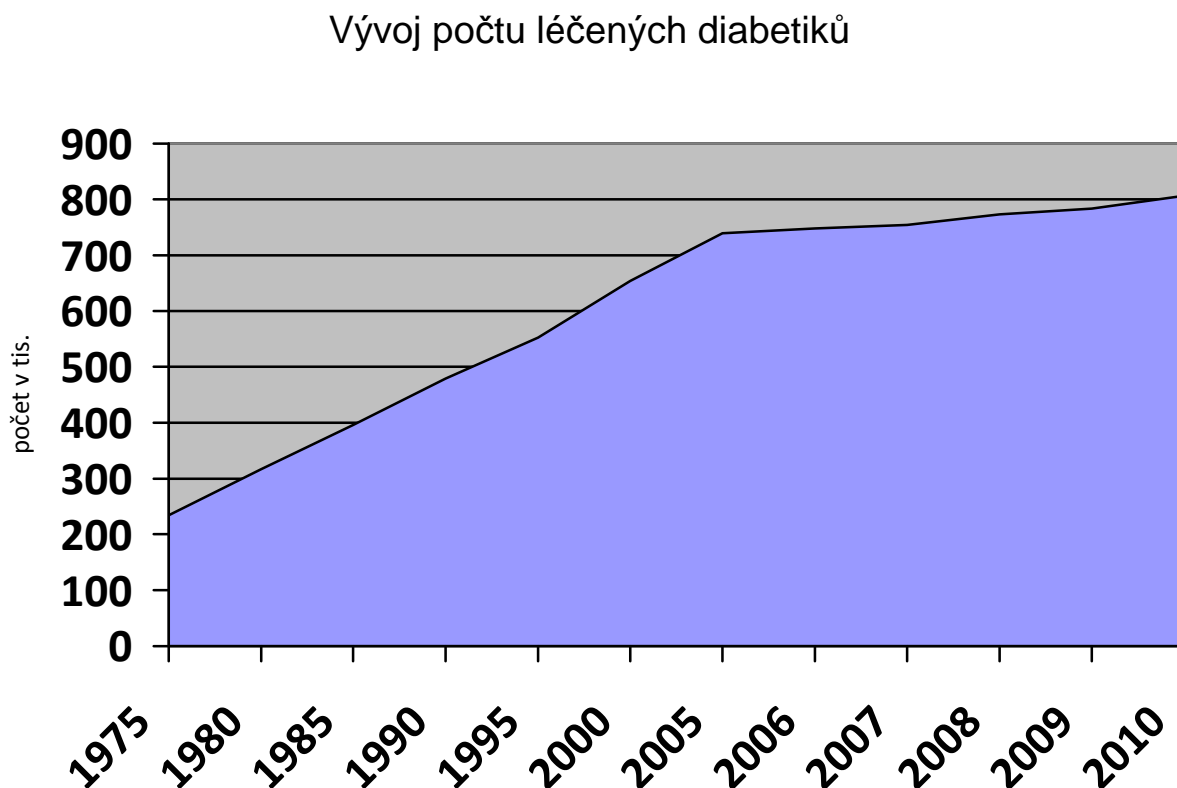
Trpí jimi velká část populace a šíří se jako epidemie infekce, ačkoliv infekční nejsou. Mezi tato onemocnění se řadí především ischemická choroba srdeční, cévní mozková příhoda, hypertenze. Tato onemocnění vznikají na základě aterosklerózy, která je způsobena ukládáním krevních tuků na stěnách tepen, jež ztrácejí svou pružnost a postupně se zužují. „Ateroskleróza je degenerativní onemocnění cév, které je způsobeno akumulací cholesterolu a zmnožením vazivové tkáně pod vnitřní vrstvou buněk cévní stěny“ (Stejskal, 2004, 15). Často bývá ateroskleróza doprovázena i poruchou výměny cukrů a tuků, což může vyústit až do cukrovky 2. typu. Cukrovka je

definována zvýšením hladiny krevního cukru nad normální hodnotu. Cukrovka druhého typu má společný základ s obezitou, která signalizuje ohrožení touto chorobou“ (Stejskal, 2004, 20). Cukrovka vzniká na principu tzv. inzulinové rezistence. Je to stav, kdy periferní buňky ztrácí citlivost na inzulin a tělo tak musí inzulinu vyprodukovat více, aby se dostavil potřebný efekt. Buňky slinivky břišní se tímto vyčerpávají, až postupně ztratí svou schopnost inzulin vyrábět. U obézních lidí může jejich životní styl vyvolat nádorová onemocnění, onemocnění dýchacího systému, osteoporózu, onemocnění páteře, zhoršené obranné imunitní reakce vůči infekčním onemocněním. Celkově se lidé díky vyspělé lékařské péči dožívají vyššího věku, ovšem kvalita života ve stáří se zhoršuje.

Tabulka 1 Zemřelí a úmrtnost podle příčin v roce 2010, seřazeno podle celkového počtu sestupně (Zdroj: Zdravotnictví ČR 2010 ve statistických údajích (2011))

Úmrtnost podle příčin	muži	ženy	celkem
Nemoci oběhové soustavy	24 132	29 458	53 590
Novotvary	15 865	12 357	28 222
Nemoci dýchací soustavy	3 359	2 792	6 151
Vnější příčiny nemoci a úmrtnosti	4 193	1 816	6 009
Nemoci trávicí soustavy	2 638	2 026	4 664
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	956	1 232	2 188

Graf 1 Vývoj počtu léčených diabetiků (Zdroj: Zdravotnictví ČR 2010 ve statistických údajích (2011))

„Výskyt diabetu si rovněž zachoval rostoucí trend. Ke konci roku bylo evidováno 806,2 tisíce léčených diabetiků (tj. 7 654,5 na 100 tisíc obyvatel). Dále pokračoval trend snižujícího se podílu léčených pouze dietou ve prospěch ostatních druhů léčby“ (ÚZIS, 2011, 22).

Vliv tělesných cvičení na zdravotní stav organismu

„Světová zdravotnická organizace (WHO) doporučuje minimálně 30 minut uměřené tělesné aktivity (sem patří sport, ale nejen ten) denně pro dospělé a 60 minut denně pro děti. Veřejné orgány a soukromé organizace v členských státech by měly

společně přispět k dosažení tohoto cíle. Nedávné studie ukazují, že pokrok, který se v této oblasti činí, není zatím dostatečný“ (Komise evropských společenství, 2007, 4).

„Pravidelné cvičení i přirozená (obvyklá, habituální) pohybová aktivita jsou spolu s přiměřeným příjmem energie nejlepším, nejbezpečnějším a ekonomicky nejméně náročným preventivním (a často i léčebným) prostředkem většiny civilizačních onemocnění“ (Stejskal, 2004,12). Zásadní význam má tělesné cvičení na emocionální ladění člověka. Cvičící člověk má zvýšený pocit důvěry ve své schopnosti, snáze rozptýlí obavy a stresy denního života a je méně agresivní. Pravidelné cvičení upravuje abnormality nálady a zmenšuje depresi. „Fyzicky aktivní člověk má vyšší produkci některých nervových přenašečů a modulátorů, které snižují bolest, zlepšují náladu a přinášejí člověku pocit radosti“ (Stejskal, 2004, 12). „Pravidelné cvičení zvyšuje pružnost a pevnost kloubních vazů a úponových svalových šlach, ohebnost kloubů, svalovou sílu, vytrvalost a klidové napětí svalu. Trénovaný člověk využívá při tělesné práci lépe zásobních tuků a šetří zásobní cukry, jichž má lidský organismus relativní nedostatek“ (Stejskal, 2004, 12).

Tělesná cvičení mající funkci prevence vzniku onemocnění, kterou podle Stejskala dělíme na:

- 1.Primární prevenci – předcházení vzniku onemocnění u osob, které jsou zdravé nebo relativně zdravé
- 2.Sekundární prevenci – zlepšování zdravotního stavu nemocného a předcházení klinických projevů nemoci
- 3.Terciární prevenci – předcházení opakovanému onemocnění (srdeční infarkt)

4. Kvartérní prevenci – optimalizace zbytkových funkcí a kvality života osob vyššího věku a velmi nemocných pacientů

Pravidelná pohybová aktivita aerobního charakteru výrazně pomáhá snižovat riziko vzniku ischemické choroby srdeční a zvyšuje pravděpodobnost přežití prvního záchvatu srdečního infarktu.

„Pravidelné tělesné cvičení optimální intenzity, trvání a frekvence pomáhá optimalizovat patologický profil krevních tuků, tedy snižuje hladinu LDL cholesterolu a zvyšuje hladinu HDL cholesterolu – upravuje rovnováhu mezi lipoproteiny (nosiči). Zároveň snižuje tepovou frekvenci a krevní tlak (v klidu i při cvičení) a zlepšuje efektivitu srdeční práce. (Stejskal, 2004, 15).

2.1.3 Tělesná kultura

Tělesná kultura je „množina organizací, institucí, legislativních norem, způsobů personálního a materiálního zabezpečení, uspořádanou do funkční struktury, vycházející ze vzájemných vazeb uvedených prvků a vazeb na vnější okolí, s cílem co nejefektivnějšího zabezpečení a uspokojení zvláštních pohybových potřeb člověka realizovaných prostřednictvím tělesných cvičení“ (Hodaň, 2010,47).

Tělesná výchova, sport, turistika a pohybová rekreace se řadí pod pojem tělesná kultura.

2.1.3.1 Tělesná výchova

Úloha tělesné výchovy v současném systému je spíše informativní. Jejím úkolem je seznámit žáky s jednotlivými druhy tělesných cvičení, vlivem pohybu na lidské zdraví a umožnit jim osvojení těchto činností. Formuje postoje žáků k pohybovým aktivitám a

působí na jejich životní styl. „Pro svoji složitou strukturu a s ní spojenou technickou náročnost tělesných cvičení je tato forma pohybového vzdělání nezbytným a žádoucím pohybovým základem umožňujícím rychlejší a kvalitnější adaptaci na jiné pohybové dovednosti spojené s pracovním a občanským životem každého člověka“ (Hodaň, 2010, 71). Školní tělesná výchova je veřejně prospěšná aktivita, která je však řízena státem (MŠMT) a je finančně zabezpečována ze státního rozpočtu. K pozitivnímu vlivu na zdraví, pak může docházet za předpokladu provozování těchto aktivit i ve volném čase.

2.1.3.2 Pohybová (tělocvičná) rekreace

„Rekreaci lze charakterizovat jako tělesnou a duševní činnost, jíž se lidé věnují ve svém volném čase pro radost, osvěžení, posílení a odpočinek. Tato činnost závisí jak na samotném jedinci, tak na společenském prostředí, v němž se uskutečňuje“ (Slepičková, 2005, 35).

Rekreace přináší:

- Zábavu
- Odpočinek
- Znovunabytí psychických i fyzických sil

Pojem pohybová rekreace začal být používán v 60. letech minulého století v souvislosti s podporou sportovních aktivit a pravidelného pohybu široké veřejnosti. Obsah pohybové rekreace se postupně ztotožnil s obsahem sportu, avšak zůstaly zde některé formy, které jako sport označit nelze (např. zahrádkaření, procházky, myslivost, apod.). V současnosti se také často vyskytuje pojem „sport pro všechny“, který je prováděn ve volném čase a není na vrcholové úrovni. „Pohybová rekreace je tělesná

činnost od mírné po vysokou intenzitu fyzického zatížení, kombinovaná s činnostmi mentálními a provázená emocionálními prožitky“ (Slepičková, 2005, 37).

Pohybová rekreace se váže na vzdělávání, péči o zdraví a fyzickou zdatnost, provozování amatérského sportu a tělovýchovy. Přičemž vzdělávání se podle Hodaně (2010) týká především optimalizace životního stylu a s ním spojeného problému zdraví a celkové kvality života. „Vychází se z již v tělesné výchově získaného pohybového vzdělání, které je udržováno, respektive dále rozvíjeno, nebo na základě vlastního zájmu dochází k získávání nových dovedností“ (Hodaň, 2010, 73).

Pohybová rekreace je oblastí veřejného zájmu a je realizována v neziskových organizacích. Na tuto činnost jsou právnickým osobám realizujícím pohybově-rekreační činnost poskytovány dotace ze státního (krajského, obecního) rozpočtu.

Zdoje financování pohybové (tělocvičné) rekreace z veřejných prostředků podle Hodaně (2010):

- Státní rozpočet MŠMT program „Sport pro všechny“
- Rozpočet krajů a municipalit (část finančních prostředků rozpočtově určená na „sport a tělovýchovu“, avšak vymezená na pohybovou rekreaci) - největší
- Ze soukromých zdrojů
- Z příjmů z vlastní činnosti subjektů, zabývajících se pohybovou rekreací

2.1.3.3 Sport

Tento výraz pochází z latinského slova *desportare* – bavit se, rozptylovat se. V roce 1992 byla přijata tzv. *Evropská charta sportu*. Vypovídá o postavení sportu ve společnosti a připomíná nutnost států o něj pečovat. „Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv si kladou za

cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (Slepičková, 2005, 28). Sport může být provozován jako výkonnostní nebo vrcholový, ale také jako rekreační, pro zdraví nebo pro silné emocionální prožitky.

Pojetí sportu a jeho definování vychází z jeho historického vývoje a zároveň odráží aktuální potřeby společnosti.

Etapy vývoje sportu podle Slepičkové (2005):

Za významné z hlediska novodobého sportu lze považovat tři etapy jeho vývoje:

1. Institucionalizace sportu, tedy vytvoření mezinárodně platných pravidel, systému soutěží a ustavení sportovních organizací na nejrůznějších územních úrovních
- 2. Orientace sportu ke zdraví a zdatnosti široké veřejnosti**
3. Hledání alternativ k dosavadnímu náhledu na svět a způsobu života ve sportu

V nižší úrovni výkonnostního sportu má vliv na zdraví podobný charakter jako v rekreaci. Ovšem na vrcholové úrovni je zdraví předpokladem pro výkon činnosti a většinou je naopak zdraví ohrožováno přetěžováním organismu, zároveň větší důraz je kladen na regeneraci.

Sport a jeho pozitivní účinky v oblasti tělesné a duševní podle Slepičkové (2005):

1. Zvyšuje se účinnost srdce a plic
2. Snižuje se riziko srdečně cévních onemocnění
3. Zvyšuje se svalová síla a vytrvalost
4. Snižují se problémy se zády
5. Zlepšuje se vzhled

6. Napomáhá k udržování správné tělesné hmotnosti
7. Zlepšují se psychické funkce
8. Snižuje se působení stresu
9. Oddalují se procesy stárnutí
10. Způsobuje přirozenou únavu a uklidnění

Na výběr sportu má výrazný vliv lokalita. Možnost provozovat určitý sport je velmi úzce vázána na přírodní a klimatické podmínky. Dále se promítají i historická a kulturní specifika dané oblasti, či to, zda se jedná o město nebo venkov (lidé na venkově sportují méně než lidé z měst). Větší účast ve sportu lze pozorovat u lidí s vyšším sociálním statusem a vzděláním.

Faktory, které ovlivňují účast ve sportu:

- a) Vnější podmínky: znalost sportu, postoj ke sportu, motivace, kontakt se sporty, příležitost, sociální image sportu, přístup ke sportovním zařízením, volný čas, náklady na sport (jsou to vlivy v celospolečenském kontextu, které působí na znalosti, chování a jednání lidí)
- b) Vnitřní podmínky: věk, pohlaví, rodina, zájem, volný čas, finanční situaci a zdravotní stav

Vnější faktory jsou především podmíněny systémem výchovy v rodině, ve škole, v dobrovolných sportovních sdruženích, péči o sport na úrovni státu i privátní sféry (legislativa, financování, organizační zabezpečení), osvětovou a propagační činností.

2.1.4 Koncepce sportu na úrovni EU

„Tři zdravotní problémy stojící u zrodu evropské zdravotní strategie: rychlý růst výdajů na zdravotní péči, stagnace zdravotní úrovně společnosti a redukce zdravotně rizikových faktorů, neboť většina z nich působí mimo tradiční resortní hranice zdravotnictví“ (Holčík, 1996, 73).

Opatření, která se navrhují, realizují a hodnotí v oblasti péče o zdraví, je možné souhrnně označit jako zdravotní politiku. Zaměření zdravotní politiky se orientuje na budoucnost a na dlouhodobé zájmy i oprávněné požadavky občanské společnosti.

Zdraví 21 aneb zdraví pro všechny v 21. století

Zdraví 21 je dokument, který byl připraven z iniciativy WHO (World Health Organization), dále jen SZO, za účasti představitelů jednotlivých členských států a za přispění mnoha předních odborníků. Zdraví 21 je pro všechny, zve k aktivitám širokou občanskou veřejnost, obrací se i na politiky, lékaře a všechny ostatní zdravotníky. Při jeho další konkretizaci i realizaci se dá počítat s mnoha různorodými činnostmi, do nichž se budou zapojovat občanská sdružení, celá řada organizací i jednotlivců a v neposlední řadě i orgány státní správy a veřejné samosprávy.

Program staví na dlouholetých zkušenostech SZO i celé řady zemí. Ve svém souhrnu však nepodává jednoznačný návod pro další postup. Jedná se spíše o příklad hodný následování, o rámec, který je žádoucí naplnit, o motiv pro vlastní tvůrčí práci. Program Zdraví 21 je otevřenou osnovou, která by měla být postupně naplňována aktivitou jednotlivých zemí i jejich vzájemnou spoluprací. Zdraví 21 je pro lidi, počítá s nimi a zve je na cestu ke zdraví.

Bílá kniha o sportu

Dokument je zaměřen na společenskou roli sportu, jeho hospodářský dopad a organizaci v Evropě. Byl vytvořen Komisí evropských společenství v roce 2007 a stal se výchozím dokumentem pro vytvoření strategických plánů rozvoje sportu v jednotlivých zemích Evropy. Hlavním cílem je poskytnout strategickou orientaci v souvislosti s rolí sportu v Evropě, podnítit debatu o konkrétních problémech, zviditelnit sport při tvorbě politik EU a zvýšit povědomí veřejnosti o potřebách a specifikách tohoto odvětví.

Komise evropských společenství (2007, 3): chápe sport jako oblast lidské činnosti, která se těší velkému zájmu občanů Evropské unie a která má zároveň obrovský potenciál je sdružovat a oslovovat, a to bez ohledu na věk či společenský původ. Sport kromě upevňování zdraví evropských občanů plní i funkci výchovnou a hraje roli společenskou, kulturní a rekreační. Podporuje aktivní zapojení občanů EU do společnosti, a pomáhá tak rozvíjet aktivní občanství“.

„Sport představuje dynamické a rychle rostoucí odvětví s podceňovaným makroekonomickým dosahem, které může přispět k naplňování lisabonských cílů růstu a vytváření pracovních míst. Může sloužit jako nástroj pro místní a regionální rozvoj, obnovu měst a pro rozvoj vesnic. Sport je katalyzátorem rozvoje cestovního ruchu a může být impulzem k modernizaci infrastruktury a vzniku nových partnerství na financování sportovních a rekreačních zařízení“ (Komise evropských společenství, 2007, 10). V oblasti místního sportu je možné zajistit rovné příležitosti a otevřený přístup ke sportovním aktivitám pouze prostřednictvím silného zaangażování veřejnosti. Komise si uvědomuje význam veřejné podpory místním sportům a sportu pro všechny a schvaluje takovou podporu, pokud je poskytována v souladu s právními předpisy Společenství. Ve směrnici se členským státům poskytuje prostor pro vyjmutí určitých se

sportem souvisejících služeb z daňové povinnosti a pokud se na ně výjimka nevztahuje, možnost uplatnit v některých případech snížené sazby.

Pokyny EU pro pohybovou aktivitu (Příloha č. 1)

Pracovní skupina EU „Sport a zdraví“, které se mohou účastnit všechny členské státy, byla pověřena zasedáním ministrů pro tělesnou výchovu členských států konaným za finského předsednictví v listopadu 2006, aby připravila pokyny pro pohybovou aktivitu na úrovni EU. Nejdůležitějším záměrem bylo vytvoření pokynů navrhujiících priority pro vypracování politik, které by podporovaly vyšší pohybovou aktivitu. Pro tento účel pracovní skupina jmenovala skupinu odborníků tvořenou 22 známými odborníky s konkrétním úkolem přípravy takových pokynů. Při neformálním setkání z důvodu absence formální dohody na základě Smlouvy jednali ministři tělovýchovy v souladu se zájmy vyjádřenými Radou ministrů EU (zejména útvarem Rady odpovědným za ochranu zdraví). V průběhu let 2002–2006 pět usnesení Rady EU vyzvalo k přijetí opatření pro boj s obezitou, nikoli pouze v oblasti výživy, ale také v oblasti pohybové aktivity.

Tyto pokyny EU navazují na Bílou knihu o sportu a předkládají konkrétnější a s politikami související „Pokyny k opatřením“. Pokyny jsou určeny pro činitele s rozhodovacími pravomocemi na všech úrovních (evropská, vnitrostátní, regionální, místní) ve veřejném i soukromém sektoru. Tyto pokyny potvrzují přístup stanovený WHO a zároveň usilují o formulování užitečných kroků, které by pomohly promítnout cíle do příslušných opatření. Komise rovněž zdůrazňuje, že je nutné se vhodnou koordinací politik vyrovnat s organizačními a strukturálními faktory, které ovlivňují možnosti lidí vést pohybově aktivní život.

Vývoj vnitrostátních doporučení pro pohybovou aktivitu by mělo doprovázet plánování a vyhodnocování politik a zásahů za účelem dosahování doporučených cílů nastíněných v pokynech WHO pro podporu pohybové aktivity.

Zdravotní politika již dostává skutečný rozměr. Záleží ovšem na schopnosti EU prosadit pokyny v členských státech a zajistit kontrolu aplikace v praxi. Do jaké míry toho budou státy schopny, závisí na jejich vyspělosti a na flexibilitě státní správy.

2.2 Město Nové Město nad Metují z hlediska rekreačního potenciálu

2.2.1 Geografie

Město Nové Město nad Metují leží přibližně ve vzdálenosti 30 km severovýchodním směrem od krajského města Hradec Králové v blízkosti česko-polského pomezí. Rozkládá se na geografickém rozmezí úrodné nížinné části Královehradeckého kraje a Orlického podhůří. Městem protéká řeka Metuje, která společně se skalnatým ostrohem historického centra představuje typickou dominantu města.

Nové Město nad Metují je přirozeným spádovým střediskem Novoměstského regionu. Svoji velikostí (2313,3 ha) a počtem obyvatel (9724) se řadí na rozhraní menších až středně velkých měst v rámci ČR.

Město leží na rozhraní nížinné mírně zvlněné krajiny a vrchovinného rázu podhůří Orlických hor. Výrazný skalnatý ostroh vystupuje nad meandry řeky Metuje. Severovýchodně od území města se reliéf postupně zvedá a přechází v oblast podhůří

Orlických hor. Průměrná nadmořská výška města je 332 m n.m. Členitost terénu dosahuje rozdílu ve výšce až o 90 m. Území města se nachází na okraji spodně turonských vrstev České křídové pánve. Vyskytují se zde kvartérní sedimenty (hlíny, spraše, písky a štěrky) a mezozoické horniny (pískovce, jílovce), které tvoří rovinatější část města v jeho severní, jižní a západní části. Zvýšený ostroh v centrální části města je počátkem vrchovinné oblasti, zvedající se směrem na severovýchod a až východ, s výskytem proterozoických hornin (břidlice, fylity, svory až pararuly). V údolí vodních toků se vyskytují křídové štěrkové sedimenty, které jsou silně zvodnělé. Z hlediska geomorfologie se území města rozprostírá v prostoru struktur subhorizontálně uložených zpevněných sedimentů, na okraji silně porušených. Východní část v oblasti struktur Českého masívu s hercynským vrásněním vrchovinného rázu typického pro Orlické podhůří se zařiznutím údolím řeky Metuje a s typickými projevy erozní činnosti.

Město Nové Město nad Metují leží v příhodné mírně teplé klimatické oblasti s průměrnou roční teplotou vzduchu 7,6 °C. V letních měsících (duben-září) dosahuje teplota vzduchu průměru kolem 14°C. Roční relativní vlhkost vzduchu se pohybuje kolem 77% (v zimě až 87%) a průměrný úhrn srážek za rok činí 674 mm. Průměrné roční množství napadlého sněhu činí 19 cm a průměrný počet dnů se souvislou sněhovou pokrývkou se pohybuje kolem 55 dnů. Průměrný počet jasných dnů je 54, zamračených 110, s mlhou 90 a bouřkou 30. Nejvýznamnějším vodním tokem města je řeka Metuje, která obtéká město z východního přes jižní až k západnímu okraji. Řeka vtéká do města ze zařiznutého údolí v severovýchodní části a pod skalnatou vyvýšeninou v centru města tvoří přirozené koryto. Záplavové území Metuje je velmi rozsáhlé v podstatě v celé údolní nivě. Na toku jsou vybudované malé vodohospodářské stavby, převážně jezy. Ve městě se nevyskytují významnější vodní

plochy. Nedaleko od města, směrem na západ, se rozprostírá vodní nádrž Rozkoš, která má pro region významný vodohospodářský, zavlažovací a rekreační význam. Město a jeho okolí je velmi bohaté na podzemní vodu. (Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020, Profil města, 60)

Rekreační potenciál přírodního prostředí není malý. Město je obklopeno četnými lesy s poměrně hustou sítí turistických cest. Podél řeky Metuje lze nalézt mnoho zachovalých přírodních zákoutí vhodných k odpočinku a relaxaci. Nadaleko města (proti proudu řeky 4,5 km) se nachází přírodní památková rezervace Peklo. Z této původně osady, vede nově cyklostezka až do okresního města Náchod, a nově také do blízké obce Přibyslav, která sousedí s Novým Městem nad Metují.

2.2.2 Demografie

Struktura obyvatelstva

Počet žen v populaci města dlouhodobě mírně převyšuje počet mužů, a to především díky výraznějšímu zastoupení žen ve věkové kategorii 65 let a více (procentní podíl žen je 51,5%). Jedním z ukazatelů popisujících obyvatelstvo z hlediska stáří je průměrný věk. Z dlouhodobého hlediska se průměrný věk obyvatelstva ve městě zvyšuje. V roce 2006 činil již 40,7 let. Dochází k výraznému demografickému stránutí populace a předznamenává sociálně-ekonomické problémy v nedaleké budoucnosti.

Věková skladba v Novém Městě nad Metují za posledních 16 let doznala výrazných změn. Došlo k významnému poklesu podílu dětské složky obyvatelstva a zvýšení podílu obyvatel nad 65 let. Výhled do budoucnosti není příznivý, tento trend bude pokračovat. (Bez razantní změny populační vladní politiky není možné tento trend v rámci města zvrátit, je však možné dosavadní nepříznivý demografický vývoj zmírnit

vhodnou cílenou podporou budoucích i stávajících mladých rodin ze strany města. Dále je třeba při plánování sociální péče vzít v úvahu, že spolu s rostoucím podílem seniorské složky obyvatelstva jistě poroste i poptávka po službách pro starší občany) Klesá také počet ekonomicky aktivního obyvatelstva, což je jev celorepublikový. Z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání převažují obyvatelé vyučení a se středním vzděláním bez maturity, na druhém místě jsou středoškoláci s maturitou. Ovšem úroveň vzdělanosti v Novém Městě nad Metují v porovnání s celorepublikovým průměrem je vyšší a má vzrůstající tendenci. Národnostní struktura obyvatelstva je jednotná.

3 Cíle a úkoly

Na základě analýzy získaných koncepčních materiálů vyhodnotit způsob podpory volnočasové pohybové aktivity (pohybové rekreace) obyvatel města Nové Město nad Metují. Na základě výsledků šetření navrhnout další kroky ke zlepšení situace společně s návrhem možných zdrojů financování.

Jak jsem již v úvodu nastínila, vzniká v naší společnosti potřeba po změně životního stylu občanů České republiky. Současným trendem je ubývání pohybové aktivity obyvatel všech věkových kategorií, a tím přibývání lidí s obezitou, a s ní souvisejícími onemocněními. Přimět lidi k pohybu není jednoduché, neboť každý má svůj pohybový stereotyp. Nicméně zajistí-li společnost kvalitní podmínky a nabídku programů pro pohybovou aktivitu, je mnohem větší pravděpodobnost, že se jí lidé začnou věnovat.

Výzkumné otázky:

- 1) Jaké koncepční materiály jsou využívány při tvorbě strategie v oblasti sportu na úrovni města?
- 2) Jaké zdroje financování v oblasti sportu město využívá?
- 3) Jakým způsobem město podporuje „sport pro všechny“?
- 4) Jaké infrastruktury pro VČPA bude město v nejbližší budoucnosti budovat?
- 5) Uvažují zástupci města o zařazení Nového Města nad Metují na seznam „Zdravých měst“?

Úkoly:

- 1) Rešerše literatury a dalších zdrojů.

- 2) Sběr a analýza veřejně dostupných koncepčních dokumentů.
- 3) Analýza obsahu koncepce státní podpory sportu v ČR.
- 4) Analýza systému práce osob zodpovědných za oblast sportu na úrovni města
Nové Město nad Metují.
- 5) Na základě analýz formulovat řešení.

4 Metodika

Ke splnění cíle, jednotlivých úkolů a zodpovězení otázek jsem v práci použila následující metody:

- 1) Monografická metoda – metoda uplatněná na případu konkrétní obce (Nové Město nad Metují s počtem obyvatel 9724)
- 2) Zkoumání dokumentů – podrobení úředních dokumentů analýze z různých hledisek (Hendl, 2005,132)
- 3) Metoda hodnocení vybraných kritérií – Evropská směrnice Zlepšování infrastruktur pro volnočasovou pohybovou aktivitu v místních podmínkách

Metody získávání dat uplatněné v diplomové práci:

Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami

Sestává z řady pečlivě formulovaných otázek, na něž mají respondenti odpovědět.

Dokumenty a fyzická data

Dokumenty mohou tvořit jediný datový podklad studie nebo doplňují data získaná pozorováním nebo rozhovory. Za dokumenty se považují taková data, která vznikla v minulosti, byla pořízena někým jiným než výzkumníkem a pro jiný účel, než jaký má aktuální výzkum. Rozlišujeme osobní dokumenty, úřední dokumenty, archivované údaje, výstupy masových medií a virtuální data. (Hendl, 2005)

Evropská směrnice ZLEPŠOVÁNÍ INFRASTRUKTUR PRO VOLNOČASOVOU POHYBOVOU AKTIVITU V MÍSTNÍCH PODMÍNKÁCH (2011)

Směrnice byly vytvořeny díky spolupráci vědců a politiků ze 12 evropských zemí, kteří se účastnili Evropskou unií financovaného projektu IMPALA. Směrnice přináší soubor kritérií dobré praxe, ilustrované mnoha příklady z různých zemí. Cílem těchto kritérií je zlepšit příležitosti pro dosažení principů rovnosti, mezioborové spolupráce a účasti. Směrnice vytyčují způsoby, jakými by mohla být infrastruktura pro volnočasové pohybové aktivity (VČPA) posouzena a zlepšena prostřednictvím pěti oblastí: politika, plánování, výstavba, financování a řízení.

Jsou určeny těm, kdo se zabývají zlepšením rozvoje infrastruktur pro VČPA, podporují tvůrce koncepcí, odborníky a profesionály, kteří mají odpovědnost za plánování, výstavbu, financování a řízení infrastruktur pro VČPA. Směrnice nabízejí výběr z kritérií, která mohou být použita nebo adaptována tak, aby vyhovovala kontextu každé země a odrážela specifickou fázi jejího rozvoje.

„Směrnice pomáhají identifikovat relevantní strategie, úroveň rozhodování a zapojené sektory. Podporují hodnocení současných strategií při dosahování hlavních cílů směrnic – sociální rovnost, mezioborovou spolupráci a účast“ (Evropská směrnice, 2011).

5 Výsledky

5.1 Koncepte státní podpory sportu v ČR se zaměřením na sport pro všechny

Diplomová práce se zaměřuje na pohybovou rekreaci široké veřejnosti a z tohoto důvodu zdůrazňuji pouze body, které s tím úzce souvisí. Z koncepce státní podpory sportu v ČR jsem vybrala kategorii Sport pro všechny, který vystihuje podstatu problému řešeného v rámci práce.

Hlavní cíl a priorita koncepce v oblasti sportu pro všechny:

„Dosažení postupné změny celospolečenského zájmu ve prospěch celoživotního využívání různých forem pohybových aktivit co největším počtem občanů všech věkových skupin“ (MŠMT, 2009, 20).

Schéma 1: Definice Sportu pro všechny podle MŠMT (2009)

Schéma 2: Formy realizace sportu a pohybových aktivit (MŠMT, 2009)

Realizace sportu a pohybových aktivit zajišťují občanská sdružení nebo komerční poskytovatelé formou služby. Obě možnosti jsou zpoplatněny.

Schéma 3: Faktory ovlivňující organizaci sportu pro všechny

Oblast sportu pro všechny budou zajišťovat zejména občanská sdružení, která mají v České republice bohatou tradici. Fungování občanských sdružení limituje účast dobrovolníků, kterým stát zajistí kvalitní odbornou přípravu a bude jejich činnost vhodně stimulovat. Systém uzavírá kvalitní materiální základna občanských sdružení. **„Chybí systematický celostátní přehled o počtu a kvalitě sportovních zařízení. Výstavba nových sportovních zařízení není koordinovaná, nové investice jsou často realizovány bez konzultací se sportovním prostředím a prověření skutečných potřeb“** (MŠMT, 2009, 7).

Schéma 4: Finanční podpora forem Sportu pro všechny

Cílem státní politiky ve sportu ČR „je zpracování nového zákona o sportu, který bude obsahovat především systém státní podpory sportu v ČR, působnost a úkoly zainteresovaných státních orgánů, institucí a orgánů veřejné správy na všech stupních řízení“ (MŠMT, 2009, 13).

„V systému podpory je nutné se zaměřit i na případy s umožněním převodu vlastnictví sportovních zařízení občanských sdružení na obce (obvyklý model v zemích EU, kde sportovní zařízení vlastní, udržuje a provozuje obec, sportovní spolky zajišťují sportovní činnost)“ (MŠMT, 2009). Podmínkou tohoto kroku je dostatek financí určených ke správě nově získaného majetku.

5.2 Kritéria dobré praxe

5.2.1 Politika

Identifikace existujících veřejných koncepcí na úrovni České Republiky

Stávající právní předpisy upravující sport v ČR vycházejí z usnesení vlád ČR na podporu sportu a zdravého životního stylu z let 1999, 2000 a 2003. Tato usnesení ukládají povinnosti krajům a obcím vyčleňovat prostředky na podporu sportu (např. zřizovat sportoviště). Základním právním předpisem je zákon č. 115/2001 Sb., ve znění zákona č. 219/2005 Sb. Vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti a stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu.

„Na právní rámec sportu v ČR mají vliv i předpisy EU. Ty mají závazný nebo doporučující charakter. Doporučení zdůrazňují podporu sportu, jeho veřejnou prospěšnost, ochranu zdraví občanů a pobízejí členské státy EU ke konkrétním akcím na podporu sportu (např. daňové benefity). **Většina předpisů a doporučení EU není v ČR aktivně využívána a aplikována**“ (MŠMT, 2009, 6).

Obecně problematika sportu spadá do kompetence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo v roce 2009 dokument „Koncepce státní podpory sportu v České Republice“, který byl vládě

předložen ke schválení. Nicméně sport není jeho jedinou oblastí, kterou má na starost. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je primárně zodpovědné za vzdělávání. V praxi sport spadá i do kompetencí dalších ministerstev. Automobilové a motocyklové sporty, cyklistika a jiné využívají dopravní síť ČR a mají přesah do působnosti Ministerstva dopravy. Zdravotní účinky sportu (zdravý životní styl) jsou v gesci Ministerstva zdravotnictví. Budování sportovních infrastruktur úzce souvisí s Ministerstvem pro místní rozvoj.

Identifikace existujících veřejných koncepcí na úrovni ČR byla realizována v rámci projektu IMPALA. Evropská Unie financovala tento projekt za cílem zlepšování infrastruktur pro volnočasovou pohybovou aktivitu v místních podmínkách. První pracovní balíček IMPALA slouží k identifikování existujících strategií a předpisů určených k rozvoji infrastruktur pro volnočasovou pohybovou aktivitu na úrovni ČR.

V České Republice neexistuje jasný systém rozvoje infrastruktury pro volnočasovou pohybovou aktivitu. Národní politika je roztříštěná, **neexistuje žádná zvláštní strategie zabývající se populačními podskupinami.** **Neexistují žádné normy pro plánování a výstavbu infrastruktury pro volnočasovou pohybovou aktivitu a financování je také velkým problémem, neboť není ucelené.** Financování probíhá z různých zdrojů (EU, stát, soukromé loterijní společnosti jako Sazka a.s., kraje, obce, sportovní organizace, ...). **Politika týkající se sportu je rozvíjena a realizována hlavně na místní úrovni obcemi a obecními úřady.** Hlavním benefitem současného systému je entusiasmus lidí zapojených do problému oblasti rozvoje místní infrastruktury pro volnočasovou pohybovou aktivitu, kteří jsou zapojeni do jejího plánování (členové různých

komisí, zástupci sportovních klubů, příměstské části, atd.). Hlavními překážkami jsou nedostatek peněz na údržbu a činnost těchto infrastruktur a otázka vlastnictví pozemků. **Plány na odstranění těchto nedostatků do budoucni neexistují na národní úrovni**, nebo přinejmenším nebyly identifikovány v projektu IMPALA. Respondenti zapojení do projektu mají zájem o jeho výsledky a také o „dobré příklady“ rozvoje infrastruktur pro volnočasovou pohybovou aktivitu z jiných evropských zemí (Improving Leisure-time Physical Activity in the Local Area (IMPALA), 2011, 31).

Identifikace existujících veřejných koncepcí na úrovni Královehradeckého kraje

Kraje jsou podle zákona samosprávnými celky. Kraje mají za úkol:

- a) zabezpečovat rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů
- b) zajišťovat výstavbu, rekonstrukci, udržování a provozování svých sportovních zařízení
- c) zabezpečovat finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

Tyto úkoly kraj plní v souladu se všemi právními předpisy platnými pro oblast sportu v České Republice, eventuelně doporučeními vydanými Evropskou Unií.

Strategie regionálního rozvoje České Republiky je strategickým dokumentem na národní úrovni, jejím globálním cílem je vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva. Strategie rozvoje kraje ve svém zaměření plně respektuje základní principy evropské regionální politiky. **Významným koncepčním dokumentem při vytváření Strategie rozvoje kraje je**

Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České Republiky – Zdraví pro všechny v 21. století.

Každý kraj si pro určité období vytváří vlastní strategický plán pro rozvoj. **Strategie rozvoje Královehradeckého kraje** je jedním z významných koncepčních dokumentů, určujících hlavní směry rozvoje na léta 2006-2015. Tvorba strategie vychází z moderních obecně uznávaných a podporovaných metodik tvorby strategických plánů, založených na principech místní Agendy 21 a respektování zásady trvale udržitelného rozvoje. Do procesu tvorby se postupně aktivně zapojují odborníci, zájmové skupiny, občanská sdružení, podnikatelská sféra, veřejná správa, občané a další.

Vybrané prioritní cíle dokumentu týkající se problematiky infrastruktury pro volnočasovou pohybovou aktivitu:

Lidské zdroje: otevřená, flexibilní, sociálně soudržná, zdravá a vzdělaná společnost.

Specifické cíle: bod c) rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva.

„Rozvoj služeb volnočasových aktivit, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva přispěje ke spokojenosti občanů a tím celkovému zvýšení kvality jejich života. Rozvoj různorodě zaměřených zájmových aktivit občanů realizovaných ve volném čase, tělovýchovy a sportu, vytváří podmínky pro zdravý životní styl a prostor pro neformální a informální učení v rámci celoživotního vzdělávání a rekreaci“ (Strategie rozvoje Královehradeckého kraje, 2007, 82).

Infrastruktura: rozvoj infrastruktury a dopravní dostupnosti jako jednoho z klíčových atributů úspěšného rozvoje regionu při respektování ochrany životního prostředí. **Specifické cíle** bod e) rozvoj infrastruktury v oblasti školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních věcí, volnočasových aktivit a ostatní občanské vybavenosti.

„Dostupnost a četnost jednotlivých veřejných služeb musí být založena podle rozumné a funkční spádovosti, aby vytvářela dobře fungující síť. Jedná se o síť budov, prostorů a ploch, konkrétně školských, zdravotnických a sociálních zařízení a služeb občanské vybavenosti, jež by se podílely na příznivé ekonomické situaci regionu. Ve městech a obcích je proto třeba podporovat udržení a rozvoj infrastruktury pro občanskou vybavenost nekomerční povahy, poskytující základní i doplňkové služby pro občany a to i různými výhodami pro provozovatele či poskytovatele těchto služeb. K tomuto účelu mohou být využívány převážně již stávající objekty a plochy, které mohou poskytnout i víceúčelové využití. Sem patří i budování zařízení pro volnočasové aktivity včetně tělovýchovy a sportu na místní popř. mikroregionální úrovni“ (Strategie rozvoje Královehradeckého kraje, 2007, 97).

Identifikace existujících veřejných koncepcí na úrovni města Nové Město nad Metují

Použité dokumenty:

- Strategický plán rozvoje města Nové Město nad Metují do roku 2020
- Územní plán
- Rozpočet města Nové Město nad Metují

- Koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy v Novém Městě nad Metují – dokument upravuje poskytování finančních příspěvků z rozpočtu města Nové Město nad Metují v oblasti sportu a tělovýchovy na období 2011-2020

Nejdůležitějším koncepčním dokumentem města Nové Město nad Metují je „Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020“, jež zachycuje komplexní rozvoj města a jeho směry v dlouhodobém horizontu. Reálnost, potřebnost a systematickosti strategie podtrhuje široká participace regionálních aktérů z jednotlivých sektorů. V rámci procesu tvorby byli zapojeni aktéři z veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru. Postupné stanovování strategie probíhalo převážně tzv. komunitním přístupem (založeným na vzájemných diskuzích a vyjednáváních regionálních aktérů a místní správy) v kombinaci s tzv. expertním přístupem (reprezentovaný přítomností zpracovatele a konzultanta procesu).

Tabulka 2 Přehled oblastí, které jsou koncepčně zahrnuty do Strategického plánu Nového Města nad Metují do roku 2020.

Veřejný sektor	Infrastruktura			
	Sportovní zařízení	Infrastruktura pro VČPA	Městské plochy	Přírodní plochy
Sport	✓	✓	x	✓
Rekreace	✓	✓	x	✓
Doprava	x	✓	✓	✓
Územní plánování	✓	✓	✓	✓

Turismus	x	✓	✓	✓
Zdraví	✓	x	x	x

Součástí strategického plánu Nového Města nad Metují je i nezbytná počáteční analýza, která byla provedena metodou SWOT analýzy. Následující body analýzy se týkají infrastruktury pro VČPA:

Silné stránky:

- Poloha v turisticky atraktivní krajině s možnostmi sportovního a rekreačního vyžití
- Rozvinuté možnosti trávení volného času a sportovního vyžití

Slabé stránky:

- Nedostatečná intenzita rekreace a cestovního ruchu vzhledem k přírodnímu, sportovnímu a kulturnímu potenciálu města a jeho okolí (zejména z hlediska délky pobytu)
- Nevyužité a chátrající koupaliště
- Špatný stav některých sportovišť a dětských hřišť, nevyhovující parametry a vybavení
- Chybějící cyklo a pěší spojení mezi městskými částmi Krčín a Spy

Příležitosti:

- Zkvalitnění služeb pro turisty, zvýšení kvality infrastruktury cestovního ruchu
- Vybudování cyklostezek ve městě a blízkém okolí

Identifikace neveřejných koncepcí

Neveřejné koncepce neexistují nebo nebyly místní municipalitě představeny. Podnikatelský sektor buduje infrastrukturu nezávisle na strategii města, není v této

činnosti nijak omezován, naopak, aktivita podnikatelských subjektů v této oblasti je ve městě vítána, ale není nijak koncepčně zahrnuta do vize města.

Ohodnocení kvality koncepcí

- 1) Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020 zahrnuje všechny typy infrastruktur, ovšem nikoli ve všech sektorech. Nejméně je v koncepci zmiňován zdravotní aspekt.**
- 2) Koncepce přispívá ke zlepšování sociální spravedlnosti a bere ohled na zájmy především seniorů,**
 - 1.3 D rozšíření nabídky ozdravných a rehabilitačních pobytů a pobytů pro seniory a další specifické skupiny
handicapovaných,
 - 3.3 A rozvoj speciálních zařízení a služeb pro integraci ohrožených skupin
 - 3.3 B zvyšování bezbariérovosti města
dětí, mládeže a matek s dětmi,
 - 3.4 A Zlepšování vybavení a parametrů sportovních zařízení a hřišť, jejich maximální využití školami, školskými zařízeními a veřejností
 - 3.4 C Rozšiřování možností a zpřístupnění volnočasových zařízení pro širokou veřejnost
 - 3.4 E Rozvoj specializovaných volnočasových zařízení pro specifické cílové skupiny.

Specifické skupiny nejsou nijak blíže definovány. Není zmínka o národnostních menšinách ani imigrantech.

3) Koncepce zajišťuje účast zástupců celého názorového spektra v rozhodovacím procesu:

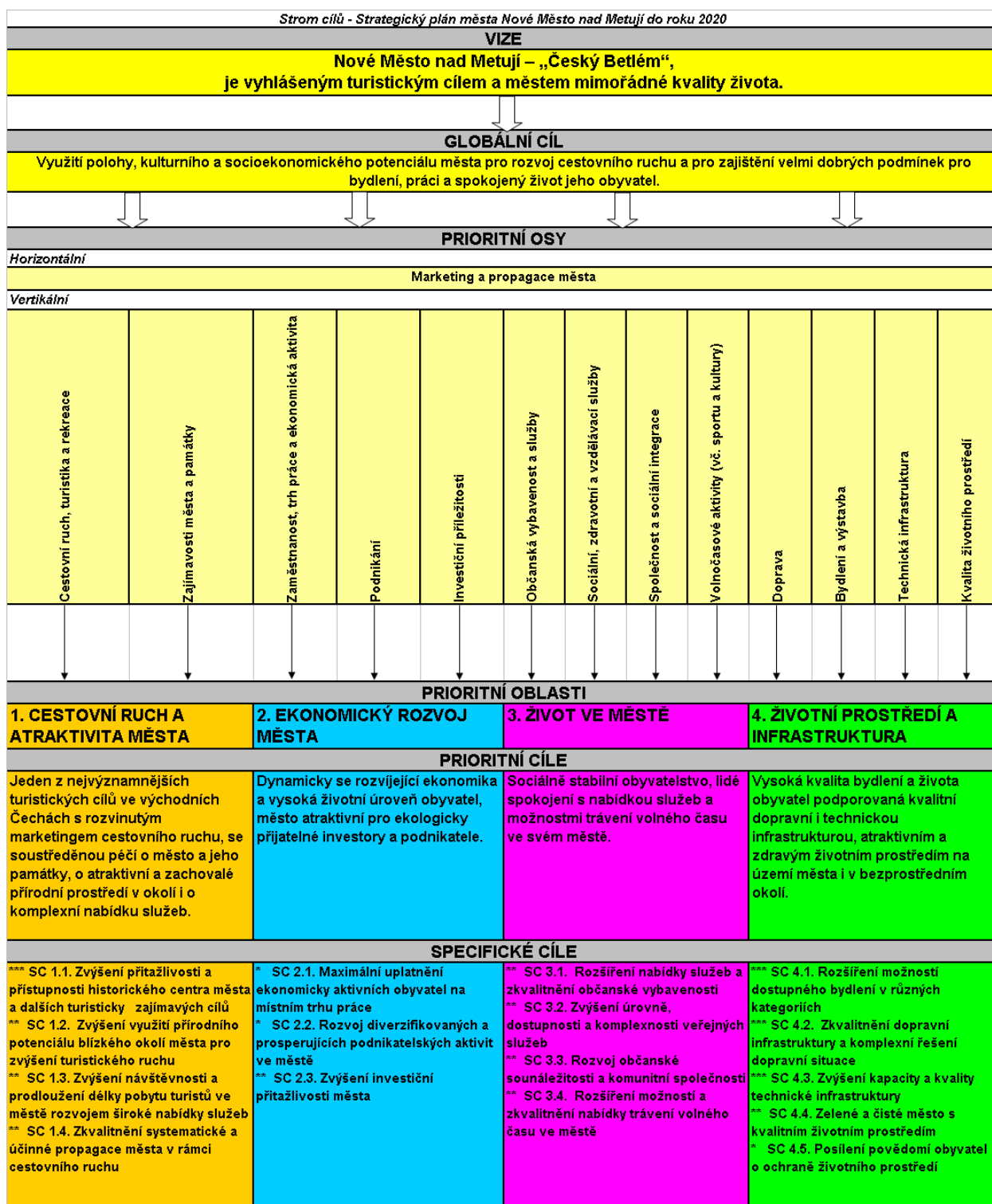
„Na procesu zpracování „Strategického plánu města Nové Město nad Metují do roku 2020“ participovali především zástupci **veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru a představitelé místní samosprávy**“ (Strategický plán města N. M. n. M., 2009, 3). „V rámci analytické části byly rovněž vyhodnoceny výstupy z průzkumu veřejnosti a závěry z veřejných setkání, která probíhala v roce 2005 ve spolupráci s firmou Agora, Praha“ (Strategický plán města N. M. n. M., 2009, 5). „Průzkum podnikatelského prostředí byl realizován v roce 2007 a byl zaměřen na zjištění názorů podnikatelů a podnikatelských subjektů na obecné podmínky podnikání a na místní samosprávu v Novém Městě nad Metují ve vztahu k podpoře podnikání a vzájemné spolupráci.“ (Strategický plán města N. M. n. M., 2009, 6) Průzkum neziskového sektoru probíhal v roce 2007. „Cílem bylo zjistit autentický pohled na aktuální situace neziskového sektoru, další názory, podněty a návrhy přímo od subjektů NNO působících ve městě“ (Strategický plán města N. M. n. M., 2009, 6).

V dokumentu není zmínka o politických zástupcích z vyšších rozhodovacích úrovní.

4) Koncepce „Strategie města Nové Město nad Metují do roku 2020“ zahrnuje systém správného a kvalitního řízení a definuje:

Konkrétní cíle

Obrázek 1 Strom cílů (Zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020)

Konkrétní kroky pro implementaci

1) cestovní ruch a atraktivita města

Zatraktivnění přírodních lokalit v blízkosti města (údolí řeky Metuje,

Klopotovské údolí, příměstské lesy)

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Vybudování, údržbu a obnovu navigačních a informačních značení
- Obnovu tradičních rekreačních míst a turistických zastávek
- Zlepšení přístupnosti přírodních lokalit
- Rozšiřování nabídky rekreačních lokalit

Vybavení turisticky zajímavých přírodních lokalit mobiliářem pro rozvoj

cestovního ruchu a rekreace (lavičky, značení)

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Umístění nových laviček a dalšího mobiliáře
- Údržbu a opravy stávajícího mobiliáře
- Turistické značení a značení turistických tras
- Budování a obnovu naučných stezek

Zpestření nabídky navazujících služeb pro návštěvníky města

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Rozšiřování navazujících a doprovodných služeb pro návštěvníky města
- Zvyšování kvality poskytovaných navazujících služeb cestovního ruchu

Podpora rozvoje dlouhodobější rekreace ve městě

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Rozvoj expozic jednotlivých atraktivit

Rozvinutí alternativních (nových) forem cestovního ruchu a rekreace

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Budování infrastruktury pro rozvoj nových forem cestovního ruchu a rekreace
- Rozšíření nabídky alternativních způsobů trávení dovolené (agroturistika, ekoturistika, cykloturistika...)
- Rozšíření nabídky ozdravných a rehabilitačních pobytů a pobytů pro seniory a další specifické skupiny

2) Život ve městě

Obnova, rekonstrukce a výstavba objektů veřejných služeb

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Rekonstrukce a opravy sportovních areálů a objektů
- Posílení nabídky sportovních a rekreačních aktivit v regionu
- Nákup a modernizaci vybavení a techniky pro volnočasová zařízení

Zlepšování vybavení a parametrů sportovních zařízení a hřišť, jejich maximální využití školami, školskými zařízeními a veřejností

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Modernizaci, rekonstrukci a celkové zkvalitnění sportovních areálů a hřišť
- Přístavbu doplňkových zařízení ke sportovním areálům

- Rozšíření nabídky sportovního vyžití vybudováním nových specializovaných Sportovišť

Rozšiřování možností a zpřístupnění volnočasových zařízení pro širokou veřejnost

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Rekonstrukci a modernizaci volnočasových zařízení
- Zajištění provozu volnočasových zařízení a jejich dostupnosti pro veřejnost

Obnova a zkvalitňování sezónních zařízení a podpora rozšiřování jejich aktivit

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Modernizaci, rekonstrukci a celkové zkvalitnění sezónních volnočasových zařízení
- Vybavení volnočasových zařízení pro rozšíření škály provozovaných aktivit

Rozvoj specializovaných volnočasových zařízení pro specifické cílové skupiny

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Rozšíření nabídky trávení volného času pro specifické skupiny obyvatel vybudováním nových specializovaných zařízení
- Rozšíření nabídky trávení volného času pro specifické skupiny obyvatel rozšířením a modernizací stávajících zařízení

3) Životní prostředí a infrastruktura

Bezpečný silniční provoz pro chodce a cyklisty

V rámci opatření jsou podporovány projekty zaměřené především na:

- Budování a rekonstrukci chodníků, cyklostezek, lávek a další infrastruktury pro pěší a cyklisty
- Scelení pěších a cyklistických tras a úpravy vstupů chodců a cyklistů na komunikace
- Bezbariérové řešení dopravní infrastruktury

Očekávané výstupy

1) Pro cestovní ruch a atraktivitu města

Předpokládané dopady a změny při naplnění cíle:

- Zvýšení návštěvnosti města s využitím přílehlých přírodních lokalit
- Oživení tradičních výletních míst v okolí města
- Zkvalitnění vybavení mobiliářem vycházkových a turistických tras
- Zkvalitnění navigačních systémů a značení zajímavých lokalit

Předpokládané dopady a změny při naplnění cíle:

- Zvýšení úrovně základní i doprovodné infrastruktury
- Rozšíření nabídky turistických a rekreačních možností
- Rozšíření nabídky tzv. nových forem cestovního ruchu
- Rozšíření turistického ruchu i do lokalit mimo centrum města a zámek

2) Pro život ve městě

Předpokládané dopady a změny při naplnění cíle:

- Zlepšení dostupnosti veřejných služeb pro všechny cílové skupiny
- Zvýšení úrovně poskytovaných veřejných služeb
- Zpestření a rozvoj nabídky jednotlivých typů veřejných služeb
- Zkvalitnění péče v důsledku zkvalitnění technického zázemí a vybavení pro poskytovatele

Předpokládané dopady a změny při naplnění cíle:

- Zvýšení a rozšíření nabídky volnočasových zařízení
- Zaměření volnočasových aktivit na jednotlivé cílové skupiny
- Zvýšení kvality a technického vybavení objektů určených pro volnočasové aktivity
- Zvýšení návštěvnosti jednotlivých zařízení
- Posílení kulturně-společenského a sportovně-rekreačního potenciálu města
- Zvýšení atraktivity volnočasových zařízení pro rozvoj cestovního ruchu
- Zatraktivnění regionu pro život obyvatel
- Zkvalitnění infrastruktury pro volnočasová aktivity

3) Pro životní prostředí a infrastrukturu

Předpokládané dopady a změny při naplnění cíle:

- Vybudování nových komunikací pro cyklisty a pěší
- Zvýšení podílu pěších a cyklistů v rámci města
- Zvýšení podílu přepravovaných osob prostředky veřejné dopravy

→ Zpřístupnění více míst a lokalit ve městě pro osoby se sníženou pohyblivostí

(Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020, 2008)

Způsob jak ohodnotit výsledky není v dokumentu konkrétně uveden. V plánu je zmíněno monitorování a aktualizace dokumentu. Součástí dokumentu není finanční krytí plánu.

5.2.2 Plánování

Identifikace existujících plánovacích předpokladů a postupů

Databáze

1) Existuje databáze nebo inventář infrastruktur pro VČPA? (typy, množství, velikost, vhodnost, využití, údržba)

Databáze infrastruktur pro VČPA neexistuje v plném rozsahu. Nové Město nad Metují sestavilo **seznam sportovních klubů** (organizací), které vykazují soutěžní činnost. Takové organizace jsou oprávněny žádat o finanční příspěvky města. V majetku města není žádné sportovní zařízení. Všechna jsou ve vlastnictví organizací, které na jejich území provozují sportovní činnost.

Tabulka 3 Přehled sportovních organizací v Novém Městě nad Metují (zdroj: www.novemestonm.cz)

Organizace	Zástupce	Kontaktní adresa	Telefon, e-mail
AEROKLUB Nové Město nad Metují	Jiří Koza - předseda AK	Nahořanská 483 Nové Město nad Metují	603 803 928 , 491 474 424 info@aknm.cz
	Aeroklub Nové Město nad Metují provádí letecký výcvik na motorových, bezmotorových letadlech, základní výcvik seskoku a vyhlídkové lety pro veřejnost. Na letišti jsou prováděny tandemové seskoky, pilot na zkoušku a fotografické lety s různými typy letounů pro jednu až dvanáct osob. www.aknm.cz		

Centrum Najáda	Plavání pro veřejnost, provoz sauny pro ženy, muže a sauna společná. Saunování pro rodiče s dětmi. Pravidelné cvičení AQUAEROBIKU pro muže i ženy. Plavecká škola pro MŠ, ZŠ a SŠ. Plavecký oddíl - zdokonalování plaveckých dovedností a plaveckých stylů, rozvoj fyzické kondice. Plavání a cvičení pro seniory při hudbě s využitím plaveckých pomůcek. Plavání a cvičení těhotných maminek, plavání v rodinách, plavání ve vanách 3 - 6 měsíců. Plavání kojenců, batolat a dětí předškolního věku. www.svet-deti.cz		
F. B. C. Nové Město nad Metují	Organizace a provoz sportovní hry florbal www.fbcnovemesto.cz		
Fitness Rajská zahrada	Fitness s wellness – cvičení na kardio a posilovacích strojích, malý cvičební sál pro skupinová cvičení, sauna, vířivka, relax zóna, masážní studio. Posezení u kávy ve Fit baru. www.rajskazahrada.eu/fitness		
Horolezecký oddíl TJ Sokol Vrchoviny	Petr Hacker	T. G. Masaryka 312, Nové Město nad Metují	734 767 547 petr.hacker@tiscali.cz
	Skalní lezení, horolezectví, lezení v ledu, vysokohorská turistika, umělá stěna, místní přírodní lezecká oblast. www.hovrch.info		
Klub českých turistů	Ing. Luboš Hanuš	Na Stážnici 250 Nové Město nad Metují	602 430 714 lubos.hanus@iol.cz
	Organizujeme pěší vycházky, jedno a dvoudenní výlety, vícedenní zájezdy do zahraničí, přednášky, besedy, letní tábory pro děti organizované v TOMu, cykloturistické akce, pohádkové pochody pro rodiče s dětmi. Značíme turistické cesty. kct-novemestonm.wz.cz		
Krasobruslařský oddíl TJ Spartak	www.krasonm.estranky.cz		
Lyžařský klub	Václav Suchánek	Vrchoviny 54 Nové Město nad Metují	720 750 313 lknovemesto@seznam.cz
	Provozování lyžařského vleku pro veřejnost a členy lyžařského klubu. Pořádání lyžařských závodů (slalom, obří slalom). www.lknovemestonm.wz.cz		
Městský fotbalový klub Nové Město nad Metují	Jaroslav Macháček - sekretář	Nad Stadionem 1321 Nové Město nad Metují	773 969 983 jar.machacek123@seznam.cz
	Městský fotbalový klub (MFK) byl založen v roce 2000 (vznikl rozpadem oddílu kopané v SK nové Město nad Metují). MFK zajišťuje sportovní vyžití pro svých 170 členů, převážně mládeže. Ve fotbalových soutěžích má přihlášen 10 mládežnických družstev a jedno družstvo dospělých. www.mfknm.cz		
Nezávislá společnost Luštinec oddíl malé kopané	Ladislav Zelený	NahSportovní centruořanská 310 Nové město nad Metují	608 760 902

	Pořádá sportovní turnaje pro přípravku, žáky, školy a dospělé v malé kopané.		
Pétanque club Krčín (přípravný výbor)	Jiří Hladík	Nábřežní 90 Nové Město nad Metují	604 407 696 hladikjiri@tiscali.cz
	Příznivci pétanque se scházejí zatím nepravidelně na hřišti – bouledromu – vybudovaném v roce 2006. Hřiště pro pétanque je veřejně přístupné a leží v parku v centru městyse Krčína naproti bývalé radnici (dnes pošta) u autobusové zastávky Krčín most.		
Pohybové centrum - STEPÍK	Jana Michelová	Malecí 585 Nové Město nad Metují	606 181 148 info@fitnesjana.cz
	Celoroční pravidelná výuka dětského aerobiku a zumbly pro děti ve věku 4 - 18 let. Soutěžní týmy v pódiových skladbách a fitness. Zumba a taneční hodiny pro děti. Pravidelná soustředění a letní tábor v Orlických horách. Aerobní a silové cvičení pro dospělé, bosu a různé taneční formy včetně zumbly. www.stepik.eu		
SK Krčínský prak	Organizování sportovní střelby z praku na cíl, tradičního masopustního průvodu a tradiční Krčínské pouti. www.krcinskyprak.com		
SK Nové Město nad Metují	Provozování sportovišť (atletická dráha, fotbalové hřiště, kurty) odpočinková zóna. Sportovní oddíly: atletika, volejbal, lukostřelba a atletika tělesně postižených, rekreační sporty. www.sportklub.cz		
Sportovní centrum	Tenis / badminton – střídavý provoz se stálou teplotou a kvalitním povrchem Taraflex. Squash - dobré osvětlení, půjčovna raket a míčků. Spinning – výběr ze 4 instruktorů. Fitness – velmi kvalitně vybavené fitness k cardio zónou a trenérem, plocha 200m2. V celé hale kvalitní vzduchotechnika, možnost občerstvení. Facebook – Sportovní centrum Nové Město nad Metují. Tel: 775 770 700 www.sportovnicentrum.cz		
Tennis Club	V areálu Tennis klubu je pro členy klubu i veřejnost k dispozici 6 antukových kurtů a 1 asfaltový se zdí. www.tcnm.cz		
TJ SLAVIA - Jachting	Jiří Hamp	Dukelská 601 Nové Město nad Metují	491 521 015 tel., fax., zázn. jiri.hamp@tiscali.cz
	Provozování rekreačního jachtingu, organizování a zajišťování závodů od klubových až po mistrovské - Mistrovství ČR s mezinárodní účastí. www.jachting.unas.cz		
TJ SOKOL	Ing. Martin Mach	Přibyslavská 365 Nové Město nad Metují	491 472 125 sokol_novemestonm@centrum.cz
	Tělocvičná jednota SOKOL zajišťuje cvičební a sportovní činnost - oddíl národní házené. V budově sokolovny možný pronájem sálu na kulturní a společenské akce. V létě možnost ubytování ve společné noclehárně. http://sokol-novemestonm.webnode.cz		
TJ SOKOL Krčín	Jiří Škoda	Žižkovo nám. 63	737 975 698

	Nové Město nad Metují		
	<p>Sídlí v Novém Městě nad Metují - Krčíně, kde vlastní sokolovnu a moderní venkovní sportoviště s umělým povrchem, umožňujícím široké možnosti využití – házená, malá kopaná, volejbal, tenis. V jednotě je nejúspěšnější oddíl národní házené se svými 12 družstvy. Nejvyšší soutěž – I. Ligu hrají muži a ženy. Dalším oddílem v soutěžích je nohejbal. Vzestup sportujících je u tenistů. Rekreační formu sportování nabízí odbor Všestrannost. Jednota v současné době nabízí k využití volnou kapacitu sportovišť, pro sportující veřejnost je připraven bufet Gól.</p> <p>www.sokol-krcin.cz</p>		
TJ SPARTAK	<p>Sportovní činnost – lední hokej. Zimní stadion.</p> <p>www.tjspark.cz</p>		
TJ Sport pro všechny	Eliška Vichtová	U Lípy 1327 Nové Město nad Metují	491 110 322 737 436 017 eliska.vi@seznam.cz
	<p>Tělovýchovná jednota Sport pro všechny je dobrovolným sdružením občanů provozující tělovýchovnou, sportovní, turistickou, organizační, osvětovou a hospodářskou činnost. TJ má 355 členů v 9 oddílech, od oddílu rodičů a dětí, přes mládež po dospělé.</p> <p>www.spvnovemesto.cz</p>		
TOM Stopa	Mgr. Soňa Novotná	Leštinská 807 Nové Město nad Metují	723 270 643 sona.novotna@centrum.cz
	<p>Turistika, pobyt v přírodě, kulturně poznávací činnost, pochody, letní tábory. Schůzky se konají většinou na tábořišti u Rezku, které oddíl spravuje a pořádá zde své aktivity.</p>		
TTC Nové Město nad Metují	Petr Hylena	U Lípy 926 Nové Město nad Metují	605 294 087 petr@hylena.cz
	<p>Table tennis club (TTC) je samostatný sportovní oddíl, sdružující dospělé i mladé zájemce o stolní tenis. Jsme zaregistrováni Českou asociací stolního tenisu a účastníme se oblastních soutěží a turnajů.</p> <p>www.sweb.cz/ttcnm</p>		
VK Puls ZBA	Petr Ježek	ČSA 376 Nové Město nad Metují	491 472 465
	Volejbal		
Yoshinkan Nové Město nad Metují	Igor Šplíchal	Malecí 852	776 686 691
	<p>Yoshinkan Nové Město nad Metují je kulturní a tělovýchovné občanské sdružení zájemců o bojová umění.</p> <p>www.yoshinkan.cz</p>		

2) Existuje inventář dostupných programů pohybové aktivity (cvičební lekce, apod.)? (soupis programů sportovních klubů a jejich nabídek nebo dalších poskytovatelů – sociální, komerční, ..)

Inventář dostupných programů pohybové aktivity neexistuje. V seznamu tabulky číslo 3 je popsán obsah činností provozovaných sportovními organizacemi.

3) Existuje databáze, která sleduje chování týkající se pohybové aktivity u běžné populace?

Taková databáze neexistuje. Některé informace se objevují v dotazníkovém šetření, které je součástí Strategického plánu města Nové Město nad Metují do roku 2020.

Tabulka 4 Četnost odpovědí na otázku: Jakým způsobem trávíte volný čas? (zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020 – část dotazník)

kategorie	Četnost v %
Procházkami	57 %
Rád jezdím na kole	36 %
Čtením	36 %
Doma u televize	28 %
Návštěvami přátel	22 %
Účastí na kulturních akcích	21 %
Sportem, ale nejsem členem žádné sportovní organizace	19 %
V restauraci s přáteli	14 %
Sportem jako člen sportovní	12 %

organizace	
U počítače	10 %
Účastním se zájmové nebo spolkové činnosti	9 %
Na diskotéce	3 %
Jiné: zahrádkaření, chalupaření aj.	14 %

Tabulka 5 Četnost odpovědí na otázku: Které ze stávajících sportovišť využíváte nejčastěji? (zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020 – část dotazník)

Kategorie	Četnost v %
Nevyužívám žádné z těchto zařízení, sportuji jinak	30 %
Nesportuji, tato otázka se mě netýká	26 %
Zimní stadion	14 %
Atletický stadion gen. Klapálka	13 %
Sokolovny	11 %
Krytý bazén	10 %
Tenisové kurty	5 %
Sportovní hala	4 %

4) Existuje inventář potřeb běžné populace?

Inventář zaměřený výhradně na tuto oblast neexistuje. Některé prvky se objevují v dotazníkovém šetření z roku 2007.

Tabulka 6 Četnost odpovědí na otázku: Jaká zařízení určená ke sportovním či různým oddechovým aktivitám Vám ve městě chybí nebo jsou ve špatném stavu? (zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020 – část dotazník)

Kategorie	Četnost v %
Letní koupaliště	60 %
Cyklostezky	29 %
Dětská hřiště, místa pro hraní dětí	19 %
Víceúčelová hřiště	17 %
Prostor pro netradiční sporty	12 %
Pěší a běžecké trasy v okolí města	11 %
Trasy pro in-line bruslaře	8 %
Veřejná prostranství pro setkávání lidí	7 %
Hřiště pro organizované sporty	4 %

Plánovací postupy

1) Je plánování prováděno pouze jedním sektorem (oddělením)?

Plánovací proces nemá ucelený charakter. Každé oddělení je pověřeno svou oblastí, kterou se zabývá. Při plánování mohou jiná oddělení vyjádřit svůj názor a postoj k věci.

2) Je plánování prováděno ve spolupráci s řadou dalších sektorů?

Největší díl spolupráce začíná v momentě realizace.

3) Je plánování podporováno externími odborníky?

Do plánovacího procesu jsou začleněni zástupci z řad dotčených organizací. Například *Sportovní komise* (tvořená 18 lidmi) se vyjadřuje k některým záměrům. (Příloha 3)

4) Zahrnuje plánovací proces i princip účasti? (populační skupiny, sportovní kluby, politici a praktičtí lékaři)

Plánovací proces je v režii vedení města. Nicméně součástí „Strategického plánu rozvoje Nového Města nad Metují do roku 2020“ je složení pracovních skupin, které se spolupodílely na vytvoření plánu. Tyto skupiny však již v současnosti nepracují. Byly vytvořeny pouze pro účel vytvoření strategie.

Tabulka 7 Pracovní skupina A pro rozvoj cestovního ruchu a kvality života (zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020)

Cestovní ruch	Člen	Oborová působnost
	1.	Klub českých turistů
	2.	Odbor kultura a cestovního ruchu
	3.	Komise regenerační
	4.	Správce zámku
	5.	Městské muzeum
	6.	Odbor rozvoje města

	7.	CIS Cestovní kancelář
	8.	logistik
Kvalita života	9.	Odbor sociálních věcí
	10.	Sociální oblast
	11.	Stacionář NONA
	12.	Odbor školství MěÚ
	13.	Pohybové centrum Jany Michelové
	14.	Učitel ZŠ Komenského (florbal)
	15.	Místostarosta, Městský fotbalový klub Nové město nad Metují
	16.	Městské středisko sociálních služeb Oáza
	17.	Komise školská
	18.	Sportovní komise
	19.	Dům dětí a mládeže Stonožka
	20.	Osadní výbor Krčín
	21.	SK Nové Město nad Metují

Tabulka 8 Pracovní skupina B pro ekonomický rozvoj, životní prostředí a infrastrukturu
(zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020)

Ekonomický rozvoj	Člen	Oborná působnost
	1.	Ekonom, komise pro rozvoj
	2.	HndH hodinářská, komise pro rozvoj
	3.	Ek. Ředitel Nutricia Deva
	4.	Firemní bankéř ČSOB
Životní prostředí a infrastruktura	5.	Pekárny PECE, bytová komise
	6.	Osadní výbor Vrchoviny, životní prostředí
	7.	Odbor rozvoje města
	8.	Komise pro rozvoj
	9.	Obor výstavby – územní plánování
	10.	Komise pro rozvoj
	11.	Orlobus a.s.
	12.	Komise pro rozvoj
	13.	průmysl
	14.	Osadní výbor Spy, Policie ČR
15.	Osadní výbor Spy	

Způsob účasti

1) Je veřejné projednávání při plánování infrastruktury pro VČPA povinné?

Plánování infrastruktury pro VČPA proběhlo veřejně při tvorbě strategického plánu.

2) Je využit poradní orgán tvořený občany?

Neexistuje poradní orgán tvořený občany. Občané jsou osloveni v přípravné fázi – průzkum veřejného mínění.

3) Je metoda veřejné rozpravy použita k rozvoji určitých specifických akcí?

Ne, tato metoda se v souvislosti se specifickými akcemi nevyužívá. Rozhodnutí je v kompetenci vedení města.

5.2.3 Financování

Identifikace existujících finančních modelů a zdrojů financování

Finanční modely

Jaké finanční modely se využívají?

- 1) **Podílové financování: z veřejných zdrojů a z třetího sektoru.** Nejčastějším případem financování je podílové. Město není vlastníkem sportovních zařízení, ale snaží se jejich činnost podpořit ze svého rozpočtu. V roce 2012 bylo vyčleněno z rozpočtu města na provoz sportovních zařízení 3,3 mil. korun a tento příspěvek byl navýšen o 800 tisíc korun.
- 2) **Plné financování třetím sektorem.** Tento způsob financování je využíván v případě, že neziskové organizace nepožádají město o spolufinancování.
- 3) **Plně privátní financování:** komerční společnosti financují infrastrukturu. Na území města provozují sportovní činnost komerční provozovatelé. Příklady: Rajská zahrada, Sportovní centrum při stadionu gen. Klapálka, Pohybové centrum Jany Michelové (o. s. Stepík podporován městem)

Zdroje financování

Jaké zdroje financování jsou dostupné?

1) Zdroje EU: Které programy EU poskytující dotace na různé druhy infrastruktur pro VČPA?

Regionální operační program NUTS II Severovýchod

Cílem tohoto programu je zvýšit atraktivitu regionu pro investice, podnikání a život obyvatel. V období 2007-2013 lze čerpat více než 671 mil. EUR. Je rozdělen do 5 prioritních os.

Prioritní osa 2 se dělí na tři oblasti podpory:

- 1) Rozvoj regionálních center – je určena pro města nad 50 tisíc obyvatel formou integrovaného plánu rozvoje měst.
- 2) Rozvoj měst – města nad 5 tisíc obyvatel**
- 3) Rozvoj venkova – pro obce mezi 500 a 5000 obyvateli

Příklady projektů:

Regenerace historických, kulturních a technických památek, **revitalizace náměstí, parků a dalších veřejných prostranství**, včetně veřejné zeleně, regenerace a revitalizace urbánních brownfields, **výstavba a modernizace infrastruktury pro volnočasové aktivity**, podpora technického vybavení základních a středních škol zařízením a pomůckami nutnými pro výuku, podpora investičních aktivit pro rozvoj infrastruktury v oblasti vzdělávání a sociální péče, pořízení nových zdravotních přístrojů a vybavení, zvýšení bezpečnosti ve městech a obcích (kamerové systémy, hasiči) apod.

Rozvoj cestovního ruchu

Příklady projektů:

Rozvoj kapacit ubytovacích zařízení, vybudování, rekonstrukce a obnova skanzenů, muzeí apod., **budování cyklostezek a cyklotras s využitím pro cestovní ruch**, prezentace turistických destinací apod.

2) Státní zdroje: národní programy podporující infrastrukturu pro VČPA

Státní podpora sportu pro rok 2013 (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy)

Program IV. Údržba a provoz sportovních zařízení

Účelové zaměření: podpora udržování a provozování sportovních zařízení ve vlastnictví, výpůjčce nebo dlouhodobém nájmu NNO. Sportovním zařízením se rozumí objekt, pozemek, vodní plocha, budova nebo jejich soubor sloužící výhradně nebo převážně pro provozování sportu. Podpora udržování technických prostředků, strojů a zařízení sloužících ke sportovní činnosti ve vlastnictví nebo dlouhodobému nájmu NNO. Dále podpora udržování a provozování sportovních zařízení sloužících přípravě reprezentantů a sportovních talentů.

Program 133510 Podpora materiálně technické základny sportu (investice)

Subtitul 133512 Podpora materiálně technické základních sportovních organizací.

Subtitul 133513 Podpora materiálně technické základny sportovní reprezentace.

Podpora rozvoje regionů v roce 2012 (Ministerstvo pro místní rozvoj)

117D814 Podpora revitalizace bývalých vojenských areálů

Podpora je zaměřená na rekonstrukci objektů a ploch ve vojenských areálech pro nové civilní využití (podnikání, vzdělávání, veřejné služby apod.). Rekonstrukci případně vybudování nové infrastruktury v areálech související s novým využitím bývalých vojenských objektů a ploch, obnovu místních komunikací, parkovacích ploch a

veřejného osvětlení. **Využití objektů, zařízení a pozemků pro účely rozvoje cestovního ruchu, rekreace a sportu.** Provedení demolic devastovaných nebo nevyužitelných objektů.

3) Regionální zdroje: Existují regionální programy, které podporují financování infrastruktur pro VČPA granty nebo dotacemi?

Oblast cestovní ruch 2013

13CRG01 Úprava lyžařských běžeckých tras

Podpora rozvoje turistické infrastruktury a služeb. Cílem programu je podpořit úpravy stávajících lyžařských běžeckých tras v Královehradeckém kraji v sezoně 2013/2014

- 4) Místní zdroje: Jak jsou podporovány infrastruktury pro VČPA na místní úrovni?** Město Nové Město nad Metují nevlastní žádné sportovní zařízení (areál). Zařízení však dotuje ze svého rozpočtu každoročně na základě podaných žádostí provozovatelem. Žádosti projednává a hodnotí sportovní komise, která pak navrhuje rozdělení určených finančních prostředků ke schválení Radě města.
- 5) Třetí sektor: existují dostupné finanční zdroje prostřednictvím sportovních asociací?** Ne, tyto zdroje nebyly nalezeny. Není vyloučeno, že lze individuálně požádat asociace o finanční podporu. Oficiálně není zveřejněno.
- 6) Privátní sektor: existují dostupné finanční zdroje?** V Novém Městě nad Metují má dlouhou tradici sponzorství. Sportovní organizace oslovují jednotlivě místní podnikatelské subjekty.

5.3 Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami

Odpovídal starosta města Petr Hable (odpovědi na otázky viz. email ze dne 14.11.2012)

- 1) Jaké koncepční materiály jsou využívány při tvorbě strategie v oblasti sportu na úrovni města?

Odpověď: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020.

- 2) Jaké zdroje financování v oblasti sportu město využívá?

Odpověď: Městský rozpočet (výtežek z loterií a sázkových her).

- 3) Jakým způsobem město podporuje „sport pro všechny“?

Odpověď: Přiznáním příspěvku na činnost sportovního klubu TJ Sport pro všechny.

- 4) Jaké infrastruktury pro VČPA bude město v nejbližší budoucnosti budovat?

Odpověď: Na jaře 2013 bude realizován Skatepark v lokalitě za ZŠ Malecí.

- 5) Uvažují zástupci města o zařazení Nového Města nad Metují na seznam „Zdravých měst“?

Odpověď: Zástupci města se zúčastnili semináře Zdravých měst, ale o zařazení na seznam město zatím neuvažuje.

6 Diskuse

Z výsledků získaných analýzou Koncepce státní podpory sportu v ČR z hlediska podpory sportu určeného široké veřejnosti vyplývá, že hlavní cíl dokumentu v této oblasti odpovídá požadavkům Evropské Unie. Tento fakt vystihuje například Pokyn číslo 6 (Příloha 1) *“Když orgány veřejné správy (národní, regionální, místní) podporují sport z veřejných rozpočtů, měla by se věnovat zvláštní pozornost projektům a organizacím, které umožňují **maximálnímu počtu lidí** věnovat se pohybové aktivitě bez ohledu na jejich **výkonnostní úroveň** („sport pro všechny“, rekreační sport“).*

Koncepce státní podpory sportu v ČR zdůrazňuje potřebu nabízet občanům pohybovou aktivitu neorganizovanou, která je v současnosti velmi žádaná, avšak klade důraz na občanská sdružení, která provozují sport organizovaný. Neuvádí jak využívat potenciál přírodních a městských ploch, které jsou pro tyto neorganizované (individuální) pohybové aktivity důležité. Upozorňuje na nekoordinovanost ve výstavbě sportovních zařízení a absenci databáze těchto zařízení. Nabádá obce k převodům sportovních zařízení do jejich majetku, ale z rozhovoru mimo jiné vyplynulo, že o převod obce nestojí z důvodu náročného financování provozu.

Město Nové Město nad Metují vypracovalo ve spolupráci s firmou Centrum evropského projektování Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020. Ze strategického plánu i územního plánu (Příloha 4) vyplývá, že vedení města si je vědomo rekreačního potenciálu města a zahrnuje proces rozvoje této oblasti do koncepce.

- Z tabulky 2 je zřejmé, že do koncepce nejsou zahrnuty městské plochy v oblastech: rekreace, sport a zdraví. Městské plochy jako jsou parky zůstávají

často nevyužity, slouží ve velké míře k setkávání mladistvích a svádí k rizikovému chování.

- Koncepce bere ohled na handicapované občany a soustřeďuje se především na možnost využívání infrastruktury pro VČPA širokou veřejností a specifickými skupinami obyvatel. Bohužel se z ní nedozvíme, kdo všechno patří do této skupiny lidí.
- Je zajištěna účast zástupců celého názorového spektra v procesu **zpracování** Strategického plánu rozvoje N. M. n. M., ovšem není zmíněna účast na **rozhodování**. Rozhodování je plně v kompetenci vedení města.
- Strategický plán jasně stanovuje cíle strategie, kroky pro implementaci a očekávané výstupy, ale neuvádí způsob ohodnocení výsledků a chybí velmi důležitá část rozhodující o úspěchu strategie – finanční krytí.

Zásadní pro zlepšování infrastruktur pro volnočasovou pohybovou aktivitu je plánování, které má velké rezervy. Město má v databázi pouze sportovní **organizace**, které finančně podporuje. Databáze jsou vůbec nejslabším článkem v plánovacím procesu infrastruktur pro VČPA občanů. Nejsou i dispozici žádné soupisy ani infrastruktur ani programů PA. Financování probíhá převážně z veřejných zdrojů (rozpočet města).

V rozhovoru považuji za nedostatečné odpovědi na některé otázky položené vedení města (vedení odboru školství, kultury a sportu). Tento fakt mohl být způsoben špatnou formulací otázky nebo nesprávným výběrem respondenta. Za důležitou považuji odpověď na otázku číslo pět (zařazení města na seznam Zdravých měst), ale postrádám důvod záporné odpovědi. Zajímavá je i odpověď na otázku číslo 4 (realizace Skateparku), který je určen pro sportovní vyžití mládeže a zapadá do koncepce města.

7 Závěry

Na základě analýzy získaných koncepčních dokumentů a rozhovoru s vedením města a Odboru školství, kultury a sportu jsem zjistila, že Město Nové Město nad Metují finančně podporuje především organizovaný sport. Přesto se město snaží rozhlednit i přání a postoje občanů a plánuje výstavbu některých nových infrastruktur pro VČPA (koupaliště, Skatepark,..). Strategický plán je natolik obecný, že není možné v něm konkrétní záměry jasně detekovat.

Plánování infrastruktur pro VČPA je nedostatečné v tvorbě databází jak na úrovni České republiky, tak na úrovni města Nové Město nad Metují. Pro jasný přehled je nutné zjistit zájmy veřejnosti a vytvořit souhrn všech možností pro využití volného času k pohybové aktivitě obyvatel. Vytvořila jsem proto doporučení, které by mělo usnadnit a zefektivnit další rozvoj oblasti sportu a pohybových aktivit veřejnosti.

Ulehčením a zjednodušením práce osob pověřených oblastí sportu, by bylo zřízení samostatného odboru zabývajícího se problematikou sportu, ale Městský úřad jej zřizovat nebude z finančních důvodů. Nedostatek financí v rozpočtu je také důvodem, proč město Nové Město nad Metují nebude usilovat o vlastnictví sportovních zařízení.

Diplomová práce přispěla k objasnění situace v možnostech podpory sportu a pohybových aktivit občanů České republiky především na úrovni menších měst a nabízí pověřeným osobám návod, jak v této oblasti pracovat efektivněji.

8 Doporučení

Politika

1. Definovat přesně tzv. specifické skupiny obyvatel. **Sport pro všechny znamená, že respektuje zásady sociální spravedlnosti. Je tedy dostupný i pro skupiny lidí s nízkým příjmem, seniory, matky s dětmi.**
2. Nepodmiňovat využití zařízení členstvím v organizaci. Zajistit přístup veřejnosti v určených hodinách (otevírací doba pro veřejnost). Zajistit personál.
3. Identifikovat finanční zdroje pro jednotlivé strategické cíle. Konkretizovat jednotlivé kroky pro implementaci.
4. Provádět monitorování a hodnocení implementace strategického plánu.

Plánování

1. Vytvořit databázi **všech** infrastruktur pro VČPA: Typ, množství, velikost, vhodnost, využití, údržba.
2. Vytvořit databázi dostupných programů pohybové aktivity pro veřejnost (školy, kluby). Zahrnout do soupisu i komerční a jiné poskytovatele.
3. Zjistit údaje o pohybově aktivním chování běžné populace: Typ PA, frekvence, trvání, zimní a letní období, organizovanost, místa realizace PA. Doporučuji vytvořit dotazník pro občany tak, aby byl získán relevantní vzorek, popřípadě dostatek respondentů pro průzkum (systém odměny – např. volné vstupy do sportovních zařízení). Tento bod financovat z jiných zdrojů než je městský rozpočet.

Návrh dotazníku pro zjišťování údajů o pohybově aktivním chování běžné populace:

Jméno:.....

Příjmení:

Pohlaví:.....

Věk:.....

Nejvyšší dosažené vzdělání:

Zaměstnání:

Počet dětí:

1. Jakou pohybovou aktivitu popř. sport ve svém volném čase provozujete? (vyberte, případně doplňte). Označte i období léto nebo zima.

Jízda na kole L / Z

Plavání L / Z

Běh L / Z

Procházky L / Z

Procházky se psem

Míčové hry: L / Z

Aerobik L / Z

Pilates L / Z

Fitness (posilovna) L / Z

Jóga L / Z

Horolezectví L / Z

Lyžování L / Z

Bruslení L / Z

Atletika L / Z

Agility (sport se psem) L / Z

Jinou

Žádnou, svůj volný čas trávím jinak

2. Kolik času Vámi uvedené pohybové aktivitě nebo sportu přibližně věnujete?

- 5 – 10 minut
- 10 - 20 minut
- 20 - 30 minut
- 30 – 50 minut
- 50 a více minut

3. Jak často provozujete pohybovou aktivitu nebo sport?

- Denně
- Obden
- Třikrát za týden
- Dvakrát za týden
- Jednou týdně
- Málokdy (uvedte jak často):

4. Kde provozujete pohybovou aktivitu nebo sport?

Venku:

V parku

V přírodě

Na stadioně (zimní i letní)

Na koupališti

Jinde.....

Uvnitř:

V hale

Ve fitness centru

V sokolovně

V bazéně

V práci

Ve škole

Jinde

5. Jste nebo nejste členem sportovní organizace (klubu, spolku, TJ,)?

Ano jsem členem (doplňte):

Ne nejsem členem žádné sportovní organizace

6. Jaký je důvod (motivace) pro Vaši pohybovou aktivitu nebo sport?

Zlepšení zdraví

Zlepšení kondice

Odpočinek

Zábava

Zlepšení vzhledu

Zlepšení fyzické výkonnosti

Udržení váhy

Přátelé

Zmírnění projevů stárnutí

Zlepšení sebedůvěry

Získání nových dovedností

Závod, soutěž

Jiná:

7. Co Vám z následujících důvodů brání v (častějším) provozování pohybových aktivit nebo sportu?

Nemáte čas

Onemocnění nebo postižení

Soutěžní charakter sportu

Málo peněz

Nedostatek sportovních zařízení (příležitostí) v blízkosti bydliště

Nemáte s kým sportovat

Jiné:

8. Nové Město nad Metují nabízí dostatek příležitostí k provozování volnočasové pohybové aktivity nebo sportu. Ano / Ne

Chybí:

9. Jak jste spokojen s kvalitou sportovních zařízení ve městě, která využíváte?

Jsem spokojen - hodnocení:.....

Nejsem spokojen – hodnocení

Na základě dotazníku doporučuji přehodnotit dílčí cíle stanovené ve Strategickém plánu. Určit priority ve výstavbě a financování (zajistit zdroje financování popřípadě spolufinancování).

Financování

Doporučuji využívat dostupné zdroje viz. kapitola 5.2.3 Financování

9 Souhrn

Podstatou práce byla analýza obsahu dostupných koncepčních materiálů v oblasti sportu a volnočasových pohybových aktivit ve vztahu k pohybové rekreaci obyvatel Nového Města nad Metují. Práce vychází z aktuálních poznatků o zdravotním stavu obyvatel ČR a vlivu pravidelné pohybové aktivity na zdraví občanů všech věkových kategorií. Sbírá informace o rekreačním potenciálu daného území a možnostech jeho využití. Analýzou obsahu koncepce podpory sportu na úrovni ČR poukazuje na současný trend v řešení problému absence pohybové aktivity ve společnosti. Na získané informace navazuje hodnocením způsobu plánování a financování infrastruktur pro VČPA. Na základě výsledku jsem vytvořila doporučení, které navrhuje postup a kroky ke zlepšení situace. Postup předpokládá vyšší nasazení pověřených osob v oblasti sportu. Mohu konstatovat, že jsem získala dobrý vhled do problematiky a práce pro mě byla přínosem. Věřím, že bude inspirací pro plánování podpory sportu pro širokou veřejnost a budování nových infrastruktur.

10 Summary

The issue of the thesis was analysis of concept documents in the sport and leisure-time physical activities in relation of communal recreation of citizens in Nové Město nad Metují. The thesis is patterned on present knowledge about state of health of czech inhabitants and effect of regular physical activity on health in the wide public. It collects information about recreation potencial in given territory and opportunities to utilization. Through the analysis of content of state support in the Czech Republic points to current trend in solution of physical activity lack in society. To gained information continues in way of planning and financing proces assesment of infrastructures for leisure-time physical activities. On the basis of results I established suggestion of steps and procedure to improvement of situation in sport. I can observe that I got a good awareness of the problem and the work was contribution to me. I believe, It will be inspiration for planning process of sport support for public and building new infrastructures for LTPA.

11 Referenční seznam:

- Engbers L. H., Brugman T., de Jong T., Verheijden M. W. for the IMPALA group. (2010). *Improving leisure-time physical activity in the local arena (IMPALA) – report on work package 1* [TNO report No. 031.14374].
- Commission of the European Union. (2010). *Sport and physical activity*. Eurobarometer 334/Wave 72.3 TNS Opinion & Social. Brussels
- Dohnal, T. (2002). *Koncepce a metodika systému komunální rekreace na úrovni obce*. Olomouc: Univerzita Palackého
- Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál
- Hodaň, B., & Dohnal T. (2008). *Rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého
- Hodaň, B., & Hobza, V. (2010). *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého
- Holčík, J. (2010). *Systém péče o zdraví a zdravotní gramotnost*. Brno: Masarykova Univerzita
- Holčík, J. (2003). *Zdraví 21. Výklad základních pojmů. Úvod do evropské zdravotní strategie*. [připraveno v rámci grantu: IGA MZ ČR č. NO/7700-3]
- Komise evropských společenství. (2007). *Bílá kniha, Bílá kniha o sportu*. KOM (2007) 391 v konečném znění. Brusel: Evropská komise. Retrieved 5.12.2012 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České Republiky. (2009). *Koncepce státní podpory sportu v České Republice*. [č.j.: 20099/2009-5] Praha
- Pokyny EU pro pohybovou aktivitu. Doporučená politická opatření na podporu zdraví upevňujících pohybových aktivit. Schváleno pracovní skupinou "Sport a zdraví" EU.

2008. Retrieved 5.12.2012 from the World Wide Web:
<http://www.msmt.cz/sport/pokyny-eu-pro-pohybovou-aktivitu>
- Slepičková, I. (2005). *Sport a volný čas: vybrané kapitoly*. Praha: Karolinum
- Slepičková, I. (2007). *Sportovní organizace. Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990*. Praha: Karolinum.
- Stejskal, P. (2004). *Proč a jak se zdravě hýbat*. Břeclav: Presstempus.
- Štýrský, J. (2011). *Geograficko psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace: kapitoly z geopsychologie*. Hradec Králové: Gaudeamus
- Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. (2011). *Zdravotnická ročenka České Republiky*. Praha: ÚZIS ČR
- World Health Organization. (2012). *Policies and priority interventions for healthy ageing*. Copenhagen: Regional office for Europe. Retrieved 5.12.2012 from the World Wide Web: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0006/161637/WHD-Policies-and-Priority-Interventions-for-Healthy-Ageing.pdf
- Zakon č. 115 ze dne 28. února 2001, O podpoře sportu ve znění zákona č. 219 ze dne 5. května 2005.

12 Přílohy

Příloha 1:

Pokyny EU pro pohybovou aktivitu

Pokyn 1 – V souladu s dokumenty s pokyny Světové zdravotnické organizace doporučuje Evropská unie a její členské státy minimální denní dávku 60 minut pohybové aktivity střední intenzity u dětí a mladých lidí a minimální denní dávku 30 minut pohybové aktivity střední intenzity u dospělých včetně starších občanů.

Pokyn 2 – Všichni příslušní aktéři by měli odkazovat na dokumenty s pokyny Světové zdravotnické organizace týkající se obezity a pohybové aktivity a hledat způsoby, jak je provádět.

Pokyn 3 – Veřejné orgány odpovědné za různá odvětví by si měly vzájemně poskytovat podporu prostřednictvím meziodvětvové spolupráce při provádění politik, které zvyšují přitažlivost kroků ke zlepšení úrovně pohybové aktivity pro jednotlivce a usnadňují je.

Pokyn 4 – Orgány odpovědné za provádění pokynů pro sport a pohybovou aktivitu by měly věnovat pozornost využití dohody mezi ústřední vládou a regionálními a místními úrovněmi správních orgánů o podpoře sportu a pohybové aktivity. Je-li třeba, takové dohody mohou zahrnovat zvláštní **mechanismy odměňování**. Podporu by měla obdržet i propojení mezi strategiemi v oblasti sportu a pohybových aktivit.

Pokyn 5 – ***Správní orgány by měly zahájit iniciativy usilující o koordinaci a podporu veřejného a soukromého financování pohybových aktivit a o usnadnění přístupu pro veškeré obyvatelstvo.***

Pokyn 6 – ***Když orgány veřejné správy (národní, regionální, místní) podporují sport z veřejných rozpočtů, měla by se věnovat zvláštní pozornost projektům a organizacím, které umožňují maximálnímu počtu lidí věnovat se pohybové aktivitě bez ohledu na jejich výkonnostní úroveň („sport pro všechny“, rekreační sport).***

Pokyn 7 – Když orgány veřejné správy (národní, regionální, místní) podporují sport z veřejných rozpočtů, měly by se uplatnit vhodné správní a vyhodnocovací mechanismy zabezpečující sledování, které jsou v souladu s cílem podpory „sportu pro všechny“.

Pokyn 8 – Když jsou k dispozici veřejné dotace pro činnosti s obsahem pohybové aktivity, kritéria způsobilosti a přidělování zdrojů by měla vycházet z předvídaných aktivit a z obecných činností organizací žádajících o financování. Specifické právní postavení, organizační historie nebo členství ve větších federativních strukturách by neměly znamenat přednost při výběru. Financování by mělo být směřováno k aktivitám typu „sport pro všechny“ a mělo by brát v úvahu, že organizace se složkou elitního sportu může rovněž smysluplně přispívat k programu „sportu pro všechny“. **Akteři z veřejného a soukromého sektoru by měli být při soutěži o financování v rovnocenném postavení.**

Pokyn 9 – **Sportovní politika by měla být založena na důkazech a veřejné financování sportovní vědy by mělo povzbuzovat výzkum usilující o odhalování nových poznatků o činnostech, které umožňují veškerému obyvatelstvu být fyzicky aktivní.**

Pokyn 10 – Sportovní organizace by měly poskytovat aktivity a akce přitažlivé pro každého a povzbuzovat styky mezi lidmi z různých sociálních skupin a s různými schopnostmi bez ohledu na rasu, národnost, náboženství, věk, pohlaví a pohybové či duševní zdraví.

Pokyn 11 – Sportovní organizace by měly spolupracovat s univerzitami a vyššími odbornými školami na vývoji školicích programů pro trenéry, instruktory a další sportovní pracovníky se zaměřením na doporučování a předepisování pohybové aktivity pro lidi se sedavým způsobem života nebo s motorickým či duševním postižením, kteří mají v úmyslu věnovat se konkrétnímu sportu.

Pokyn 12 – **Nedílnou součástí nabídek sportovních organizací by se měly stát nízko bariérové cvičební programy orientované na zdraví, zaměřené na co nejvíce sociálních a věkových skupin a zahrnující co nejvíce sportovních disciplin (atletiku, kondiční běh, plavání, míčové hry, silový trénink a cvičení pro předcházení kardiovaskulárním chorobám, kurzy pro seniory i mladé lidi).**

Pokyn 13 – Sportovní organizace představují jedinečný potenciál pro prevenci a podporu zdraví, ze kterého by se mělo čerpat a který by měl být dále rozvíjen. Sportovní organizace mají zvláštní význam pro politiky zdraví, pokud mohou nabídnout v oblasti prevence nemocí a podpory zdraví nákladově efektivní programy s prověřováním kvality.

Pokyn 14 – Údaje o pohybové aktivitě by se měly zahrnout do zdravotních monitorovacích systémů na vnitrostátní úrovni.

Pokyn 15 – Veřejné orgány by měly určit povolání, která mají potřebné způsobilosti pro podporu pohybové aktivity, a zvážit způsob, kterým lze příslušné profesionální úlohy usnadnit prostřednictvím vhodných systémů rozpoznávání.

Pokyn 16 – Lékaři a další zdravotničtí pracovníci by měli působit jako zprostředkovatelé mezi zdravotními pojišťovnami, jejich členy nebo klienty a poskytovateli programů pohybové aktivity.

Pokyn 17 – Pojišťovny by měly být povzbuzovány, aby lékařům (praktickým lékařům nebo specialistům) hradily náklady na každoroční pohovory, při kterých budou každému pacientovi doporučovat způsob, jak by měl zapojit pohybovou aktivitu do svého každodenního života.

Pokyn 18 – Veřejné orgány by měly povzbuzovat zdravotní pojišťovny, aby se staly hlavními aktéry v podpoře pohybové aktivity.

Pokyn 19 – ***Zdravotní pojišťovny by měly povzbuzovat klienty, aby byli fyzicky aktivní, a měly by nabízet finanční pobídky. Ve všech členských státech EU by měla být dostupná pohybová aktivita na předpis.***

Pokyn 20 – v členských státech, kde je léčba poskytována bezplatně, by se veřejný zdravotní systém měl pokusit těmito kanály povzbuzovat pohybové aktivity ve všech věkových skupinách, včetně ***zavedení prémie pro fyzicky aktivní osoby a stimulační zdravotnických pracovníků k propagaci pohybové aktivity jako součásti strategie prevence.***

Pokyn 21 – Členské státy EU by měly shromažďovat, shrnovat a vyhodnocovat národní pokyny pro pohybovou aktivitu určené pro učitele tělesné výchovy a další aktéry ve vývoji dětí a mladých lidí.

Pokyn 22 – Jako druhý krok by mohly členské státy EU navrhnout moduly zdraví upevňující tělesné výchovy pro školení učitelů v mateřských školách, základních školách a středních školách.

Pokyn 23 – Informace o nutnosti pohybové aktivity, nejlepších způsobech jejího začlenění do každodenního života a změnách životního stylu by měly být k dispozici učitelům tělesné výchovy, zdravotnickým pracovníkům, trenérům, manažerům

sportovních a rekreačních center a mediálním profesionálům v průběhu jejich studií nebo profesionálního školení.

Pokyn 24 – Témata související s pohybovou aktivitou, podporou zdraví a sportovním lékařstvím by měla být v EU začleněna do učebního plánu zdravotnických povolání.

Pokyn 25 – Orgány členských států na národní, regionální a místní úrovni by měly ve všech součástech svých území, které jsou vhodné pro dojíždění na kole, plánovat a budovat příslušnou infrastrukturu, a tak umožnit občanům dojíždět do školy a do práce na kole.

Pokyn 26 – v dokumentech národního, regionálního a místního plánování by se měly systematicky zvažovat další typy aktivního dojíždění s cílem zajistit podmínky pro bezpečnost, pohodlí a realizovatelnost.

Pokyn 27 – Investice do infrastruktury pro dojíždění na kole a pěší docházení by měly být doprovázeny cílenými informačními kampaněmi vysvětlujícími zdravotní přínosy aktivního dojíždění a docházení.

Pokyn 28 – ***Kdykoli plánovací orgány udělí povolení k vybudování nové zástavby nebo kdykoli veřejné orgány samy vybudují novou čtvrť, měly by do svého schvalování nebo do svého plánování začlenit potřebu vytvoření bezpečného prostředí pro pohybové aktivity místního obyvatelstva. Mimoto by měly také vzít v úvahu příslušné vzdálenosti a zajistit příležitosti pro chůzi nebo cyklistiku z domova na železniční nádraží, autobusové zastávky, do obchodů a jiných služeb a na místa rekreace.***

Pokyn 29 – ***Místní správní orgány by měly přihlížet k cyklistice jako nedílné součásti plánování a projektování města.*** Cyklistické stezky a parkovací místa by se měly navrhovat, budovat a udržovat v souladu se základními bezpečnostními požadavky. Místní správní orgány jsou povzbuzovány k vzájemné výměně nejlepších osvědčených postupů v rámci celé EU, a s jejich pomocí k vyhledávání nejvhodnějších ekonomických a praktických řešení.

Pokyn 30 – Veřejné orgány odpovědné za služby dopravní policie by měly zabezpečit, aby pro chodce a cyklisty byla zajištěna náležitá úroveň bezpečnosti.

Pokyn 31 – ***Veřejné orgány by neměly usilovat pouze o ochranu samotného přírodního prostředí, ale měly by využívat jeho potenciál poskytovat atraktivní přírodní prostor pro pohybovou aktivitu.*** Měla by se zavést účinná správa střetů

zájmů, která by vyvažovala potřeby různých uživatelů, zejména by řešila neshody motorizovaných a nemotorizovaných návštěvníků.

Pokyn 32 – Veřejné orgány by měly usilovat o to, aby se prostor pro dětské hry nedostával při plánování a návrhu obcí na okraj zájmu.

Pokyn 33 – Ve svých dohodách by zaměstnavatelé a odbory měly zahrnout požadavky na pracoviště, které usnadňuje vedení fyzicky aktivního životního stylu. Příklady takových požadavků obsahují:

- (1) Přístup k přiměřeně vybavenému vnitřnímu a vnějšímu cvičebnímu zařízení;
- (2) Pravidelnou dostupnost profesionála v oblasti pohybové aktivity pro společné cvičební aktivity i pro poskytování individuálních rad a pokynů;
- (3) Podporu pro účast na sportech se vztahem k pracovišti;
- (4) Podporu pro využívání jízdního kole a chůze jako dopravy na pracoviště a z něj;
- (5) Pokud je práce monotónní nebo těžká do té míry, že z ní vyplývá zvýšené riziko poruch svalové a kosterní soustavy, je nutný přístup ke cvičení specificky navrženému pro prevenci proti těmto nemocem;
- (6) Pracovní prostředí příznivě nakloněné pohybové aktivitě.

Pokyn 34 – Pracovištím, na kterých dostává přednost zdravý fyzicky aktivní životní styl, by mohly být udělovány certifikáty národního zdraví.

Pokyn 35 – Vzhledem k prodlužování délky života v evropských společnostech by měly členské státy EU rozšířit výzkum na souvislost mezi pohybovou aktivitou starších občanů a jejich psychologickým a fyziologickým zdravím i na rozpoznání prostředků ke zvýšení informovanosti o významu pohybové aktivity.

Pokyn 36 – ***Veřejné orgány by měly poskytovat zařízení, které zvýší dostupnost a atraktivitu pohybové aktivity pro starší osoby, s vědomím toho, že peníze vynaložené na taková zařízení ušetří prostředky na lékařské ošetření.***

Pokyn 37 – ***Pracovníci, kteří mají na starosti péči o starší občany doma a v institucích, by měli věnovat zvláštní pozornost udržování vhodných objemů cvičení slučitelného se zdravotním stavem.***

Pokyn 38 – ***Provádění politických opatření pro podporu pohybové aktivity by se mělo monitorovat pravidelně na základě předem definovaných ukazatelů umožňujících vyhodnocování a rozbor.***

Pokyn 39 – Za účelem zvýšení účinku by se měly kampaně pro zvýšení informovanosti veřejnosti v rámci promyšlené strategie kombinovat s jinými formami.

Pokyn 40 – Šíření a provádění těchto Pokynů EU pro pohybovou aktivitu na úrovni EU by mělo být podporováno sítí EU HEPA (Health-Enhancing Physical Activity) založené na stávající evropské síti pro propagaci zdraví upevňující pohybové aktivity (HEPA Europe).

Pokyn 41 – Evropská komise se žádá, aby posoudila, jak nejlépe poskytnout finanční podporu síti EU HEPA pro tento účel a jak zapojit tuto síť do provádění a posuzování projektů souvisejících se sítí HEPA a do šíření výsledků. (Pokyny EU pro pohybovou aktivitu, 2008)

Příloha 2:

**Koncepce rozvoje sportu
a tělovýchovy
v Novém Městě nad Metují**

(NÁVRH)

Dokument upravuje poskytování finančních příspěvků z rozpočtu města Nové Město nad Metují v oblasti sportu a tělovýchovy na období 2011 – 2020

1. ÚVOD

Péče o sport patří podle zákona o podpoře sportu č.115/2001 Sb. k povinnostem obce. Město Nové Město nad Metují se spolupodílí nejen na financování sportu a sportovních zařízení, ale zároveň koordinuje činnost sportovních subjektů ve prospěch města a kontroluje efektivnost vynaložených veřejných zdrojů. Sport a veškeré pohybové a volno-časové aktivity jsou nedílnou součástí života ve městě.

Město Nové Město nad Metují deklaruje právo na sport svých občanů, chce jim ho umožnit v různých formách a uznává svoji vlastní zodpovědnost v zajišťování sportu koncipováním a realizací vlastní sportovní politiky a zřízením sportovní komise jako poradního orgánu RM pro oblast sportu a tělovýchovy. S ohledem na široké spektrum provozovaných sportů město Nové Město nad Metují garantuje všem svým občanům rovný přístup ke každému sportu (neexistence tzv. prioritních sportů).

Město Nové Město nad Metují se současně veřejně hlásí ke své povinnosti vytvářet pro občany vhodné podmínky pro sport a sportovní volno-časové aktivity. Uvědomuje si nezastupitelnou úlohu sportu v životě všech občanů, zvláště pak mládeže a dětí. Vnímá sportování a smysluplné využití volného času jako účinnou formu primární prevence sociálně patologických jevů.

Koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy v Novém Městě nad Metují je zpracovaná v souladu se „Strategickým plánem města Nové Město nad Metují do roku 2020“, opírá se především o prioritní oblast č. 3: Život ve městě. Tato prioritní oblast je vymezena tématickými prioritními osami, z nichž sportu a tělovýchovy se dotýká hlavně osa „Volnočasové aktivity (vč. sportu a kultury)“.

Přehled sportovních klubů působících v Novém Městě nad Metují:

- **SK Nové Město nad Metují** (atletika, volejbal, lukostřelba, sport handicapovaných a rekreační sporty – aerobic, kondiční kulturistika žen, kondiční cvičení žen, Pilates, body + mide, fitness).
- **TJ Spartak Nové Město nad Metují** (lední hokej, krasobruslení)
- **MFK Nové Město nad Metují** (fotbal)
- **Tennis Club Nové Město nad Metují** (tenis)
- **T.J. Sokol Nové Město nad Metují** (národní házená, florbal, cyklistika, sportovní tanec, olympijský šplh)
- **T.J. Sokol Krčín** (národní házená, nohejbal, volejbal, tenis)
- **T.J. Sokol Vrchoviny** (horolezectví, šachy)
- **TTC Nové Město nad Metují** (stolní tenis)
- **Lyžařský klub Nové Město nad Metují** (lyžování)
- **Aeroklub Nové Město nad Metují** (parašutismus, motorové létání, bezmotorové létání)
- **Pohybové centrum Nové Město nad Metují** (aerobic, gymnastika, tanec, všeobecná sportovní příprava hokejistů, fotbalistů a krasobruslařek)
- **YOSHINKAN** (karate)
- **TJ Sport pro všechny Nové Město nad Metují** (gymnastika, brännball, všeobecná sportovní příprava)

- **KČT Nové Město nad Metují** (turistika)
- **Nezávislá společnost Luštinec Nové Město nad Metují** (malá kopaná)
- **SK Krčínský prak** (soutěže ve střelbě prakem)

Pouze některé z těchto klubů jsou **vlastníky a provozovateli sportovních areálů** - SK Nové Město nad Metují, TJ Spartak Nové Město nad Metují, Tennis Club Nové Město nad Metují (není vlastníkem pozemků), T.J. Sokol Nové Město nad Metují, T.J. Sokol Krčín, T.J. Sokol Vrchoviny, Lyžařský klub Nové Město nad Metují (vlastní vlek a část pozemků, polovina sjezdovky je v nájmu od Lesů ČR s.p.), Aeroklub Nové Město nad Metují, KČT Nové Město nad Metují, Nezávislá společnost Luštinec Nové Město nad Metují, ostatní si sportoviště pronajímají.

2. Popis jednotlivých sportovních klubů

2.1 SK Nové Město nad Metují

Informace: www.sportklub.cz

2.2 TJ Spartak Nové Město nad Metují

Informace: www.tjspartak.cz , www.krasnm.estranky.wz.cz

2.3 MFK Nové Město nad Metují

Informace: www.mfknm.wz.cz

2.4 Tennis Club Nové Město nad Metují

Tennis Club umožňuje sportování (hraní tenisu) všem zájemcům všech věkových kategorií na různé úrovni. V rámci registrovaných hráčů působí v klubu 10 družstev.

Tenisový klub pořádá ročně cca 10 celostátních turnajů (na kurtech i v hale) a cca 10 turnajů pro neregistrované, dále turnaj osobností v rámci filmového festivalu Novoměstský hrnec smíchu a sedmiboj mužů a smíšených dvojic.

Sportovní areál TC se nachází na pozemcích, které nejsou v majetku klubu. Klub svépomocí a s přispěním sponzorů vybudoval kurty, sociální zázemí a sklady. V době, kdy bylo možné požádat o převedení pozemků do vlastnictví klubu, se, "bohužel", vedení TC věnovalo budování sportoviště a tuto možnost nevyužilo. Z těchto důvodů (pozemky v pronájmu) nemůže TC žádat o příspěvek od Ministerstva školství a tělovýchovy, protože nesplní již první podmínku a to, že se sportoviště nachází na vlastních pozemcích.

Informace: www.tcnm.cz/

2.5 T.J. Sokol Nové Město nad Metují

Informace: <http://sokol-novemestonm.webnode.cz/>

2.6 T.J. Sokol Krčín

Informace: www.sokol-krcin.cz

2.7 T.J. Sokol Vrchoviny

Horolezecký oddíl – předmět činnosti:

skalní lezení, horolezectví, lezení v ledu, drytooling (letní lezení s cepíny na upravených stěnách), vysokohorská turistika, umělá lezecká stěna, oddílová přírodní lezecká oblast HIS v Novém Městě n. M. (100 sportovních cest), závodní lezení v rámci kraje.

Oddíl šachů – předmět činnosti:

turnaje v rámci obce, okresu a kraje.

Informace: www.hovrch.info

2.8 TTC Nové Město nad Metují

Informace: www.sweb.cz/ttcnm

2.9 Lyžařský klub Nové Město nad Metují

Lyžařský klub se zabývá výchovou mladých sjezdařů a pořádáním závodů ve sjezdových disciplínách pro žáky i dospělé a to v disciplínách slalom a obří slalom. Svoje sportoviště má v obci Deštné v Orlických horách s parametry svahu 560 m dlouhá sjezdovka s převýšením 134 m, která je volně přístupná veřejnosti k rekreaci i k pořádání školních i podnikových závodů.

Informace: www.lknovemestonm.wz.cz/

2.10 Aeroklub Nové Město nad Metují

Informace: www.aknm.cz

2.11 Pohybové centrum Nové Město nad Metují

Informace: www.fitnessjana.cz

2.12 YOSHINKAN

Informace: www.yoshinkan.cz

2.13 TJ Sport pro všechny Nové Město nad Metují

TJ Sport pro všechny Nové Město nad Metují je tělovýchovná organizace, kterou zastřešuje Česká asociace sport pro všechny. V naší TJ cvičí oddíly rodičů a dětí, předškolních dětí, žáků a žákyň, dorostu a dospělých. Cvičební hodiny jsou v tělocvičně, na hřišti i v přírodě. Heslem celého našeho hnutí, které spadá pod světovou organizaci SPORT FOR ALL, je POHYB JE ŽIVOT.

Informace: www.spvnovemesto.cz

2.14 KČT Nové Město nad Metují

Klub českých turistů Nové město nad Metují se zabývá téměř všemi formami turistiky - pěší, cykloturistika, lyžařská turistika. Všechny tyto vycházky a zájezdy jsou určeny nejen pro členy, ale i pro širokou veřejnost. KČT dále pořádá dálkové pochody, od minulého roku jsou vždy některé trasy i pro vozíčkáře - 2x ročně, na jaře a na podzim Šmajd Novoměstskem, naši členové pravidelně udržují turistická značení a zajišťují brigádně opravy lávek na těchto turistických cestách. Ve spolupráci s turistickým oddílem mládeže Stopa se turisté starají o provoz a údržbu tábořiště U Rezku, které nabízí své prostory nejen pro členy dětských organizací, ale i pro širokou veřejnost. V provozu je zde normované hřiště, areál je oplocený, s pitnou vodou a elektrickou energií. Dále členové oddílu mládeže pořádají tradiční pochod za Čarodějnicí a pohádkový Šmajd se Stopou. Oddíl dále pořádá pro veřejnost Bazar čehokoliv a letní stanový tábor.

Informace: www.kct-novemestonm.wz.cz nebo www.rezek.unas.cz.

2.15 NSL Nové Město nad Metují

Malá kopaná.

2.16 SK Krčínský prak

Informace: www.krcinskyprak.com

3. Koncepce podpory sportu a tělovýchovy v Novém Městě nad Metují

3.1 Úvod

Podpora sportu a tělovýchovy obyvatel patří ke strategickým cílům každého města. V rámci prevence kriminality má sport a tělovýchova zejména mládeže nezastupitelnou roli. Jako hlavní v této oblasti je třeba vnímat zvýšenou podporu pravidelných aktivit oproti jednorázovým akcím. Tato podpora je realizována formou příspěvku na provoz sportovišť (u vlastníků a provozovatelů sportovních areálů) a na pravidelnou sportovní a tělovýchovnou činnost. Samozřejmě i jednorázové akce patří k životu a koloritu města. Jejich podpora by měla být realizována grantovým programem.

Hlavním cílem této podpory zůstává přivést postupně co největší počet mládeže k pravidelnému celoročnímu sportování. Dále pak vytvořit vhodné a dostatečné podmínky pro realizaci rekreačních sportovních aktivit všech obyvatel města. V neposlední řadě optimalizovat využívání veřejných sportovišť pro širokou veřejnost.

3.2 Výkonnostní sport

Výkonnostnímu sportu se věnují všechny sportovní kluby v Novém Městě nad Metují. Pouze některé z těchto klubů mají ve svém středu vrcholové sportovce .

Finanční podpora města v oblasti výkonnostního sportu musí být průhledná a musí být určena všem sportovním klubům. Průhlednost je zajištěna tím, že veškeré finanční příspěvky a dotace budou projednávány ve sportovní komisi, Radě města, případně Zastupitelstvu města a budou zveřejňovány na stránkách města.

Hlavní prioritou při rozdělování této podpory je její diferenciací a to ve smyslu preferování podpory sportovních aktivit mládeže. Určující je počet členů do 18 let. Při určování výše podpory pro jednotlivé kluby se přihlíží k výši pronájmů těch klubů, které sportoviště nevlastní a k nákladům na údržbu sportovišť klubů, které tyto sportoviště vlastní.

3.3 Vrcholový sport

Vrcholoví sportovci nereprezentují pouze sami sebe a svůj sportovní klub, ale také Nové Město nad Metují. Pokud dosáhnou úspěchů na mistrovství ČR, mistrovství Evropy, mistrovství světa,

Olympijských hrách, reprezentují Českou republiku na mezistátních utkáních, je to pro město obrovská reklama, zviditelnění, které se projevuje zájmem o Nové Město nad Metují a může přispět k zvýšené návštěvnosti sportovců a turistů. Město si plně uvědomuje pozitivní přínos vrcholového sportu. Při rozdělování finančních prostředků sportovním klubům se k tomuto přihlíží.

3.4 Investice do sportovišť

Město Nové Město nad Metují není vlastníkem žádného sportovního areálu, vlastní pouze dětská hřiště a sportovní „plácky“, na kterých probíhá neorganizovaná sportovní činnost. Sportovní areály jsou v majetku klubů. V minulosti platilo a nadále platí pravidlo, že pokud klub sežene na rekonstrukci svých sportovišť finanční prostředky a bude potřebovat spoluúčast, vyjde mu město vstříc, bude-li to v souladu s koncepcí rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě a výše spoluúčasti bude ve finančních možnostech města. Spolufinancování projektů zaměřených na modernizaci, rekonstrukci a celkové zkvalitnění sportovních areálů a hřišť, na přístavbu doplňkových zařízení ke sportovním areálům a na rozšíření nabídky sportovního vyžití vybudováním nových specializovaných sportovišť vychází ze „Strategického plánu města Nové Město nad Metují do roku 2020“.

Vlastníci sportovišť i město Nové Město nad Metují budou aktivně spolupracovat na získávání dotací ze SR do modernizace, rekonstrukce, popřípadě výstavby nových sportovišť.

Vlastníci sportovišť budou k 31. 12. kalendářního roku předkládat městu seznam oprav a požadavků na rekonstrukci, popřípadě modernizaci sportovišť s přibližným cenovým rozvrhem.

Požadavky budou podloženy fotodokumentací, revizními zprávami, popřípadě důvodovou zprávou nebo projektovou dokumentací.

3.5 Proces rozdělování finančních prostředků

Podmínkou poskytnutí finančních prostředků na provoz sportovišť a na činnost je předložení žádosti o veřejnou finanční podporu a to na předepsaném formuláři do 31. 3., případně 31. 8. příslušného kalendářního roku. Zásady pro poskytování veřejné finanční podpory z rozpočtu města Nové Město nad Metují a formuláře žádostí i vyúčtování jsou uveřejněny na stránkách města. K žádosti o veřejnou finanční podporu je třeba doložit kopii zřizovací listiny, zakladací listiny, statutu, stanov (pouze když klub žádá poprvé, v dalších letech pokud došlo ke změnám), kopie výkazu zisků a ztrát, rozvahy, výkazu příjmů a výdajů, výkazu o majetku, peněžní deník za předchozí kalendářní rok (dle způsobu účetnictví vedeného sportovním klubem). Žádosti s požadovanými přílohami se shromáždí na oddělení školství, sportu a příspěvkových organizací, které z nich připraví podklady pro jednání sportovní komise. Sportovní komise předloží Radě města Nové Město nad Metují návrh na rozdělení finančních prostředků pro sportovní kluby na příslušný kalendářní rok. S každým příjemcem veřejné finanční podpory bude následně uzavřena smlouva o poskytnutí příspěvku na příslušný rok. Po podpisu smlouvy bude příspěvek poukázán na účet žadatele. Pokud nebudou dodrženy podmínky stanovené ve smlouvě, bude klub povinen přidělený příspěvek vrátit poskytovateli. Město Nové Město nad Metují je oprávněno provádět kontroly správnosti údajů uvedených v žádosti o veřejnou finanční podporu na příslušný rok a kontrolu použití příspěvku.

4. ZÁVĚR

Koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy v Novém Městě nad Metují je strategický materiál, který jasně a průhledně nastavuje pravidla pro podporu a rozvoj sportu ve městě a je vypracován v souladu se „Strategickým plánem města Nové Město nad Metují do roku 2020. Důraz je kladen na podporu sportovních aktivit mládeže a na podporu pravidelného sportování. Případné změny v tomto dokumentu schvaluje Rada města Nové Město nad Metují.

V Novém Městě nad Metují 30. 3. 2011

Příloha 3:

Sportovní komise města Nové Město nad Metují

	Organizace
Předseda	
Organizační záležitosti	Vedoucí odboru školství, kultury a sportu
Člen 1	Sportovní klub N. M. n. M.
Člen 2	TJ Spartak
Člen 3	MFK - N. M. n. M.
Člen 4	Tenis Club
Člen 5	TJ Sokol Krčín
Člen 6	TJ Sokol N. M. n. M.
Člen 7	TJ Sokol Vrchoviny
Člen 8	Tenis Table Club
Člen 9	Lyžařský klub
Člen 10	Aeroclub
Člen 11	Pohybové centrum
Člen 12	Yoshinkan
Člen 13	TJ Sport pro všechny
Člen 14	Klub českých turistů
Člen 15	Sportovní Klub Krčínský prak
Člen 16	Florbalová škola

Příloha 4:

Územně analytické podklady – rozbor udržitelného rozvoje území (I. Úplná aktualizace 2010), Správní území obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují

Rekreace

Z geomorfologického hlediska lze správní území ORP NMnM rozdělit na dvě značně odlišné části – východně od NMnM se nachází zvrásněné předhůří Orlických hor s hlubokými údolními (zejména údolí řeky Metuje). Naopak západně od NMnM se nachází rovinnaté území v okolí vodní nádrže Rozkoš a široké údolní nivy řeky Metuje. Tím je daná i odlišná míra turistické atraktivity.

Celkově má správní území ORP NMnM dobré podmínky pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu: kulturně historické památky, zajištění rekreačních aktivit, turistiky, přírodní aktivity, ubytování, služby, zimní i letní sporty. Správní území ORP NMnM je součástí turisticky a kulturně hodnotného regionu „Kladské pomezí“, přímo navazuje na další významné lokality Orlické hory a polské Kladsko.

Mezi nejvýznamnější cíle turistického ruchu patří kulturně historické památky – Městská památková rezervace Nové Město nad Metují s hlavními dominantami novoměstským zámekem (založeným stejně jako město v roce 1501) a kostelem Nejsvětější Trojice (postaveným v roce 1519), dále historické Husovo náměstí, Mariánský sloup z roku 1696 a sloup Nejsvětější Trojice, raně gotický kostel sv. Ducha v Krčíně, zřícenina hradu Výrova, kostel Sv. Jana Křtitele ve Slavoňově z 14. století, kostel sv. Václava na Václavicích, výletní restaurace uznávaného architekta Dušana Jurkoviče v Pekle a řada dalších památek. Po celém správním území ORP N. M. n. M. lze nacházet značný počet volně postavených památníků a hrobů z dob prusko-rakouských válek.

Mezi významné přírodní hodnoty lze především zařadit přírodní rezervace Peklo u Nového Města nad Metují, Dubno a Zbytka, dále okolí vodní nádrže Rozkoš, řeku Metuji, les Mnichovec, Klopotovské údolí i severní konec Chránění krajinné oblasti Orlické hory.

Významnými vyhlídkovými body jsou zejména Juránkova vyhlídka s nevšedním pohledem na historické jádro města, rozhledna nad Sendraží s širokým výhledem do okolí na všechny světové strany, ale jsou zde i další vyhlídky.

Koupání ve volné přírodě, jachting, rybaření i možnost ubytování a stravování nabízí blízká vodní nádrž Rozkoš. Ve správním území ORP N. M. n. M. jsou široké možnosti provozování pěší a cyklo turistiky s hustou sítí značených tras. Další sportovní aktivity lze provozovat ve sportovním centru u letního stadionu, kryté lední ploše či dalších sportovištích. Příznivci létání mohou využít nabídky Aeroklubu Nové Město nad Metují.

Uskutečňují se zde vyhlídkové lety na motorových letadlech a kluzácích, funguje tu letecká škola – výcvik na motorových letadlech a kluzácích i základní výcvik seskoku padákem.

Ačkoli se NMnM řadí k turistickým cílům celorepublikového (nadregionálního) významu, je mezi dalšími atraktivitami stále poněkud v pozadí obecného povědomí tuzemských i zahraničních turistů. Dle analýz, které jsou součástí Programu rozvoje cestovního ruchu turistického regionu Východní Čechy, mají jak NMnM tak zejména přilehlé obce na východ od města velmi vysoký podíl potenciálních rekreačních ploch. Intenzita podnikatelské aktivity v pohostinství je zde průměrná až mírně nadprůměrná. V samotném NMnM funguje Městské muzeum Nové Město nad Metují se společenskovedním a přírodovědným oddělením, které bylo otevřeno v roce 1995. Galerie Zázvorka má stálou expozici regionálních výtvarníků minulosti i současnosti, vedle toho pořádá krátkodobé výstavy a podílí se i na dalších výstavách zpřístupňovaných ve spolkovém domě.

Obecnými nedostatky a překážkami pro rozvoj turistického ruchu celého řešeného území jsou zejména nevyhovující stav komunikací, špatná dopravní dostupnost sídel, absence půjčoven sportovních potřeb a dalšího zázemí pro sportovce.

Je patrná silná polarita v umístění a tedy i hustotě pěších turistických tras, kdy se jejich naprostá většina nachází ve východní části řešeného území, což přirozeně vyplývá z atraktivity území pro pěšího turistu. Nicméně do budoucna zde zůstává příležitost využít určitý potenciál zbytku území a vytvořit nové pěší turistické trasy, např. z NMnM podél toku Metuje přes okraj Černčic, osadu Osíček a Dolsko do Slavětína, dále by mohla vést trasa okolo rybníku Tuřík evropsky významné lokality Zbytka a dále do Českého Meziříčí (ležící již mimo správní území ORP NMnM) ad. Z pohledu cyklistických turistických tras je jejich rozložení v rámci řešeného území rovnoměrnější, nicméně rozšíření do dalších obcí zůstává příležitostí do budoucna.